

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2020

Pot na Rašico. Amalija Venturini, 2020.

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje,
združenja za izobraževanje in družbeno vključenost
za leto 2020

Ljubljana, februar 2021

Poročilo slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2020

Ljubljana, februar 2021

Besedilo: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej, Urška Telban, Petra Bališ, mag. Marija Velikonja

Uredila: Alijana Šantej

Jezikovni pregled: Alijana Šantej, Urška Telban

Oblikovala: Urška Telban

Fotografije: arhiv Združenja SUTŽO, Janez Platiše

Slika na naslovnici: Pot na Rašico. Delo avtorice Amaliye Venturini na temo Slikarstvo materije, Ljubljana, 2020.

Izdala:

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost
Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Pancopy Printstudio Silvan Dan Pančur s. p.

Naklada: 7 izvodov

Predgovor

V letu 2020 je epidemija COVID-19 bistveno obvladovala delovanje naše organizacije. Prva prekinitev izobraževanj v predavalnicah in drugih dejavnosti se je zgodila sredi marca in druga sredi oktobra 2020. Vse leto je bilo tudi v znamenju izobraževanja na daljavo: motiviranje mentorjev in študentov UTŽO za prehod na spletno izobraževanje ter usposabljanje enih in drugih: mentorjev za izvajanje izobraževanja in študentov za vključevanje v spletno izobraževanje. Ves mesec september smo namenili brezplačnemu usposabljanju mentorjev in študentov za izobraževanje na daljavo. Potrebno je bilo tudi stalno spremljanje, svetovanje in nudenje tehnične podpore enim in drugim. Izobraževanje in drugi dogodki so se v tem letu preselili na splet ali je bilo njihovo izvajanje prekinjeno. To je bilo negotovo in naporno leto, po drugi strani pa leto izzivov in iskanja ter uresničevanja novih rešitev.

V predgovoru navajamo glavne poudarke delovanja Združenja SUTŽO v letu 2020, ki jih v poročilu podrobneje predstavljamo po posameznih sekcijah združenja ali področjih dela.

Članice *Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje* je septembra 2020 povezal nacionalni posvet *Osebnostni in družbeni pomen izobraževanja na daljavo*, ki smo ga izvedli ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS. Olga Drofenik je v mreži izvedla analizo o vključenosti dejavnosti slovenskih UTŽO v občinske letne programe izobraževanja odraslih in nasledke predstavila na letnem posvetu mreže. V letu 2020 sta zaživel dve novi slovenski UTŽO: na Vrhniki in v Bistrici ob Sotli. Mrežo SUTŽO vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

V letu 2020 smo izdali šest števil *elektronskih novic SUTŽO* in dve številki spletnih učnih pisem *Mentor in znanje*. Obe glasili pripravlja in ureja dr. Dušana Findeisen.

SUTŽO je bila v letu 2020 vključena v štiri evropske projekte Erasmus+: (1) Four Elements (Štirje elementi), (2) SPIDW – Strategic partnership for older people's inclusion into the digital world (Strateško partnerstvo za digitalno vključevanje starejših), (3) Timeless – Cultural Interpretation as a Non-Formal and Informal Learning Method in Adult Education, (4) CODANEC – Hunting for personal treasure. Projekt Timeless se nadaljuje v leto 2021.

Konec leta 2020 smo začeli s sodelovanjem v štirih novih evropskih projektih: (1) GGA: Go Get Award – Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism, (2) Dreamlike Neighbourhood: Older people are making meaningful connections in their communities, (3) LearnersMot2: Creating a continuous supportive learning environment for the 45+, low educated and low skilled learners, (4) TAG: True to age, true to gender. Evropske projekte vodi dr. Dušana Findeisen v sodelovanju z Urško Majaron.

Inštitut za disleksijo, ki ga vodi Petra Bališ, je v letu 2020 za ozaveščanje javnosti o disleksiji izvedel tri javna predavanja v živo in eno predavanje po spletu. Število testiranj za disleksijo se je v letu 2020 zaradi epidemioloških razmer zmanjšalo za 66 % (s 64 testiranj v letu 2019 na 22 testiranj v letu 2020). Zelo je obiskana Facebook stran Inštituta za disleksijo, ki ima že blizu 3.000 sledilcev. V letu 2020 je Inštitut zasnoval novo spletno stran, ki je zaživela sredi meseca decembra: <https://www.institutzadisleksijo.si>

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* je januarja in februarja 2020 (v študijskem letu 2019/2020) združevala 3.186 starejših študentov v 280-ih študijskih skupinah, ki so zasedali 4.667 študijskih mest. V marcu 2020 se je redno delo v predavalnicah zaradi epidemije prekinilo, del študijskih skupin (29 %) je prešel na izobraževanje na daljavo.

V obdobju vpisa v novo študijsko leto 2020/2021 se je zaradi bojazni pred okužbo s koronavirusom izpisalo preko 1.000 študentov, drugi val izpisov pa smo beležili sredi oktobra ob ponovni razglasitvi epidemije in ponovnem prehodu na spletno izobraževanje. Novembra in decembra je delovalo na daljavo 143 oziroma 51 % študijskih skupin, vendar so se te skupine številčno precej zmanjšale, nekatere tudi za več kot polovico. Sekcijo vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavk Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger in Urške Telban. Področje računalniškega izobraževanja na UTŽO Ljubljana vodi Miha Kržič.

Najvišja udeležba študentov v izobraževalnih programih, ki so v jesensko-zimskem semestru potekali na daljavo, je bila: umetnostna zgodovina (23 %), zgodovina (12,7 %), računalništvo in spoznavanje novih tehnologij (12,5 %), geografija (9,1 %), angleški jezik (8,3 %), italijanščina (6,3 %). Udeležba v ostalih izobraževalnih programih je bila nižja od 5 %.

V letu 2020 nadaljujemo sodelovanje kot konzorcijski partner v projektu *KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018–2022*, ki ga vodi Javni zavod Cene Štupar. Namen projekta je spodbujati vključevanje manj izobraženih zaposlenih oseb, starejših od 45 let, v izobraževanje. SUTŽO v okviru projekta izvaja izobraževalne programe za pridobivanje digitalnih kompetenc in osnovno sporazumevanje v angleščini. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je kot partnerica v projektu KORAK izvedla v letu 2020 dva izobraževalna programa za pridobivanje digitalnih kompetenc in dva programa za pridobivanje jezikovnih kompetenc. Projekt koordinira Petra Bališ v sodelovanju z Urško Telban.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v več mednarodnih združenj in mrež. Je članica Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), evropskega združenja za starejše EURAG, Združenja DANET, obdonavski sosedi (Danube Networkers), Združenja obdonavskih civilnih organizacij Danube Civil Society Forum, prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovni mreži Pass It On Network: A Global Exchange for Positive Ageing (Mreža Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje), dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA (International Association of Universities of the Third Age). Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje se je v letu 2020 včlanila v mrežo EAPN Slovenija, ki je del Evropske mreže za boj proti revščini in socialni izključenosti (European Anti-Poverty Network).

Besedilo za letno poročilo so prispevali strokovni sodelavci SUTŽO po svojih področjih dela: prof. dr. Ana Krajnc za sekcijo Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, dr. Dušana Findeisen za Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja, Petra Bališ in mag. Marija Velikonja za Inštitut za disleksijo, Petra Bališ za projekt Korak, Alijana Šantej in Urška Telban za sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in druge dejavnosti združenja.

Vsebino letnega poročila dopolnjuje zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje *Teklo je leto 2020*, dostopna na: <http://www.utzo.si/e-novice/>

Alijana Šantej

KAZALO VSEBINE

POSŁANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO	1
MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	3
1. Mreža povezuje in združuje	4
2. Svet mreže in letni posvet mreže SUTŽO	7
3. Druge oblike delovanja in povezovanja mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na javnih dogodkih.....	11
UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI.....	15
1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja	15
2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih.....	24
3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih	29
4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju	32
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA	38
Uvod	39
1. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov.....	40
1.1 Projekti ERASMUS+, ki smo jih vodili in zaključili v letu 2020.....	40
1.2 Pripravljeni, oddani, a zavrjeni projekti	44
1.3 Projekti ERASMUS+, ki se nadaljujejo iz leta 2020.....	45
1.4 Novi projekti	47
1.5 DANET, Obdonavski sosedi.....	52
2. Informiranje in osveščanje javnosti in strokovnjakov	53
3. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij, nastopi na konferencah	56
4. Plakati, filmi, priznanja	57
INŠTITUT ZA DISLEKSIO	58
Dejavnosti Inštituta za disleksijo	58
Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2020	58
DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA	63
Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022	63
Specialna knjižnica.....	64
Mentorstvo študentom	65
Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah.....	66
Sodelovanje z drugimi organizacijami	67
Javna kampanja	70

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2020	76
PRILOGE	77
Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2020/2021	77
Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2020/2021	80
Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2020	84
Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO	89
Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2020	90

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2015–2020	24
Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2015–2020	25
Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu	29
Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti	30
Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	30

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2015–2020	24
Tabela 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2015–2020	25
Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih	26
Tabela 4: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin	27
Tabela 5: Udeležba moških v študijskih programih	28
Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu	29
Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti	29
Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi	30
Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana	31

POSLANSTVO IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost (skr. Združenje SUTŽO) je združenje državljske narave, ki starejšim odraslim omogoča večjo vključenost v družbo, uveljavljanje večje družbene enakosti, doseganje prepoznavnosti v družbi, pridobivanje družbene moči, dejavno staranje, krepitev družbenih vezi z drugimi generacijami in družbenimi skupinami, vse na temelju znanja, kulture in organiziranega delovanja v lokalni skupnosti.

Združenje izvaja te naloge tudi s pomočjo internacionalizacije svojega delovanja, raziskovanja, razvoja, svetovanja, izobraževanja mentorjev in prostovoljcev animatorjev, z izvajanjem kampanje za prepričevanje javnosti, nudenjem podporne strukture samo-organiziranim študijskim in drugim skupinam starejših ter njihovemu prostovoljskemu delovanju na temelju pridobljenega znanja in kulture.

Namen združenja je:

- ◇ prizadevati si za pravice starejših in jim v ta namen omogočati pridobivanje znanja,
- ◇ spodbujati delovanje starejših v dobro razvoja lokalne skupnosti,
- ◇ spremljati in uvajati inovativne prakse izobraževanja, učenja in delovanja starejših,
- ◇ manjšati neenakost družbenih skupin in delovati za doseganje družbene prepoznavnosti in enakosti starejših,
- ◇ krepiti kritično mišljenje in zmožnosti starejših za medsebojno strpnost, upoštevanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin,
- ◇ omogočati družbeno participacijo starejših in njihovo politično delovanje,
- ◇ spodbujati, razvijati in izvajati zagovorništvo starejših zaboljšanje in utrjevanje njihovega družbenega položaja ter družbenih vezi z drugimi generacijami,
- ◇ spodbujati,boljšati in omogočati povezovanje in samo-organiziranost ter medsebojno pomoč starejših s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja in delovanja v javnosti,
- ◇ ustvarjati okoliščine za osebno rast starejših za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami in to s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja, zagovorništva in delovanja v javnosti,
- ◇ nuditi podporo, informacije, izobraževanje in nasvete starejšim glede njihovih življenjskih okoliščin, glede prostovoljskega sodelovanja v družbi, v ta namen spodbujati nastanek novih prostovoljskih programov in drugih organiziranih dejavnosti, v katere se starejši lahko vključijo,
- ◇ analizirati in raziskovati vprašanja starejših, starost in staranje ter izobraževanje starejših tako z osebnega kot družbenega vidika,
- ◇ preučevati in lajšati posebne učne težave ter spodbujati talente oseb z disleksijo ne glede na njihovo starost,
- ◇ povečati osveščenost strokovnjakov in javnosti glede vprašanj starejših v lokalnem, narodnem in mednarodnem okolju,

- ◇ predstavljati starejše in upokojene, organizirati jih in skupaj z njimi zagovarjati njihove potrebe in interese v javnosti ter v odnosu do lokalnih, nacionalnih in mednarodnih ustanov.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v dobro starejših upokojenih, starejših na prehodu v upokožitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko upokojeni ali so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji. Poleg izobraževanja starejših za dejavno državljanstvo, ki je njena temeljna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar izkazuje in potrjuje vrednost njenega delovanja v javno dobro.

Organiziranost

Za doseganje svojega poslanstva ima združenje štiri sekcije:

- ◇ Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
- ◇ Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani
- ◇ Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja
- ◇ Inštitut za disleksijo

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 55 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, spodbuja razvoj novih univerz za tretje življenjsko obdobje, informira, koordinira in povezuje članice mreže, jim nudi strokovno in svetovalno podporo ter jih zastopa na nacionalni ravni. Mrežo vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči ter izmenjavi znanja, izkušenj in kulture. Skupine svoje učenje in delovanje uravnavajo same. V skupinah poteka pod mentorjevim vodstvom skupna gradnja novega znanja v podporo razvoja dejavnega državljanstva starejših. Sekcijo vodi Alijana Šantej.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na individualni, lokalni, nacionalni in mednarodni ravni na področjih, kjer raziskovanje podpira razvoj izobraževanja za osebno rast in družbeno delovanje starejših državljanov. Inštitut vodi predstojnica dr. Dušana Findeisen.

Inštitut za disleksijo preučuje disleksijo, osvešča javnost za razumevanje disleksije in oseb z disleksijo, posveča pa se tudi iskanju individualnih rešitev v podporo otrokom in njihovim staršem, odraslim in starejšim odraslim. Delo Inštituta je namenjeno tudi podpori pri odkrivanju strategij, ki jih posamezniki razvijejo za premagovanje učnih in drugih težav. V ta namen organizira Inštitut javna predavanja, svetovanja in testiranja. Delo Inštituta vodi Petra Bališ, v strokovnem delu Inštituta sodelujejo prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjić Miholič, dr. Dušana Findeisen in mag. Marija Velikonja.

MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

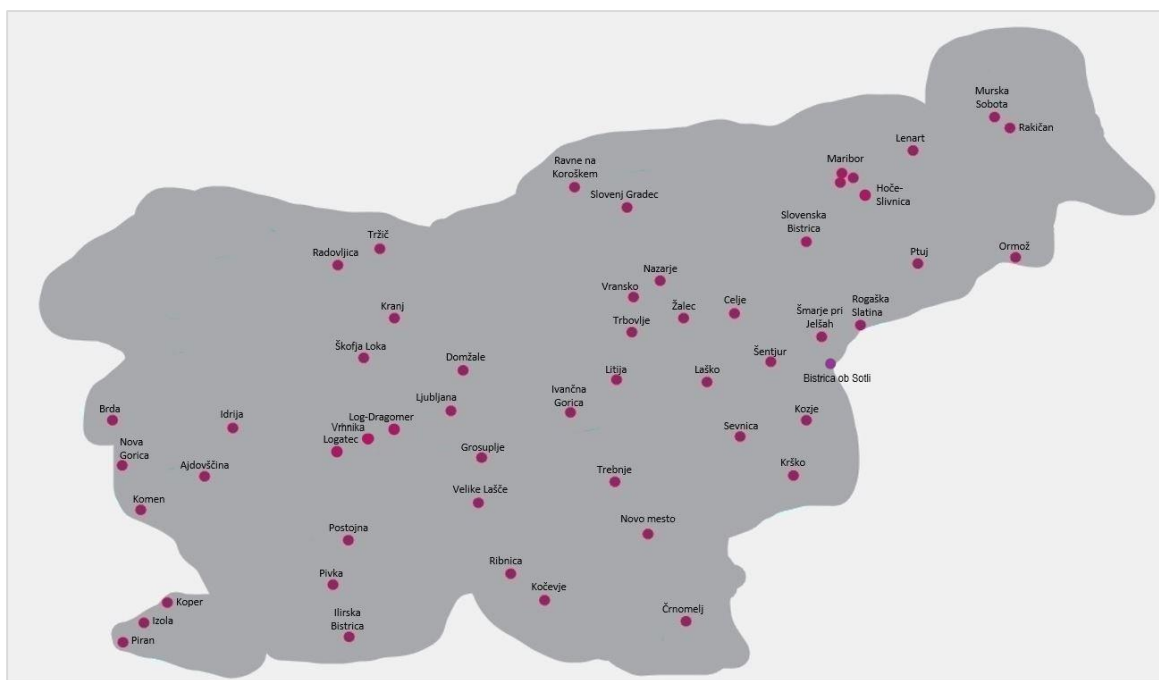
Namen Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je povezovanje članic mreže, pospešitev njihovega strokovnega razvoja, povečanje socialnega in človeškega kapitala ter povečanje njihove družbene moči. Članice mreže so organizirane kot nevladne organizacije ali kot del druge organizacije (npr. drugega društva, javnega zavoda za izobraževanje odraslih ali na področju kulture itd.), če imajo lastno organizacijsko strukturo skladno z opredeljenim konceptom delovanja univerze za tretje življenjsko obdobje, določeno stopnjo samostojnosti znotraj organizacije in če v lokalnem okolju delujejo po načelu samo-organizacije.

Za uresničevanje svojega namena mreža razvija, izvaja in spodbuja naslednje dejavnosti:

- mreženje članic kot podpora nacionalnemu, regijskemu in lokalnemu socialno-ekonomskemu razvoju;
- razvijanje področja izobraževanja starejših v Sloveniji ter spremljanje razvoja potreb in stanja na področju izobraževanja starejših;
- izvajanje raziskovalne dejavnosti kot podlage za oblikovanje nacionalnih strategij in slovenske zakonodaje na področju socialnega razvoja in novih ekonomskih vzorcev dejavnega staranja v tretjem življenjskem obdobju;
- prizadevanje za pridobivanje finančnih virov za delovanje mreže in razvoj izobraževanja starejših;
- izdajanje priročnikov za usposabljanje mentorjev in drugih strokovnjakov za tretje življenjsko obdobje, izdajanje študijskega gradiva, promocijskega gradiva (predstavitvene zgibanke, plakati) in razvijanje spremljajočih dejavnosti;
- sodelovanje in koordinacija z drugimi pristojnimi nacionalnimi organizacijami in vladnimi organi (ministrstvi, pristojnimi za izobraževanje, znanost, socialne zadeve, enake možnosti, zdravje, kulturo in drugimi ministrstvi, Andragoškim centrom Slovenije, Zvezo društev upokojencev Slovenije in drugimi organizacijami);
- urejanje in razvijanje osrednjega specializiranega informacijsko-dokumentacijskega centra o starejših in specializirane knjižnice;
- načrtovanje, organiziranje in izvajanje izobraževalnih dejavnosti za starejše za premagovanje socialne izločenosti in v podporo novi družbeni integraciji ljudi po upokojitvi in za medgeneracijsko sodelovanje;
- razvijanje in uvajanje modela medgeneracijskega učenja in sodelovanja;
- raziskovanje in sodelovanje v mednarodnih projektih, mednarodni mobilnosti starejših, izvajanje študijskih in drugih izmenjav, sodelovanje na skupnih spletnih portalih in drugih spletnih aplikacijah za pospeševanje mednarodnega sodelovanja v praksi.

1. Mreža povezuje in združuje

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) povezuje 55 UTŽO, članic mreže, po Sloveniji. Članice mreže informira, koordinira in povezuje ter omogoča strokovno in svetovalno podporo z individualnimi svetovalnimi obiski, organiziranimi posveti in usposabljanji za vodje UTŽO, mentorje in animatorje. V ta namen organizira izobraževalna in svetovalna srečanja, strokovne posvete, mednarodni festival znanja in kulture starejših in druge izmenjave med članicami mreže ter spodbuja razvoj novih UTŽO po Sloveniji. Mreža podpira razvoj kakovosti izobraževanja starejših, zato posveča posebno skrb usposabljanju vodstev UTŽO, mentorjev in animatorjev. Povezovanje članic mreže in prenos tekočih informacij o dogajanjih v mreži poteka tudi preko E-novic SUTŽO.

Mreža SUTŽO povezuje 55 UTŽO po Sloveniji

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je priznana kot eno od šestih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih in je nosilna mreža za izobraževanje starejših v Sloveniji. Dejavnost mreže delno sofinancira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS preko letnega javnega razpisa za sofinanciranje programov in dejavnosti za izobraževanje odraslih.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zaščiteno ime in predstavlja jasno opredeljen koncept in model socialnega subjekta: študij poteka kontinuirano skozi vse študijsko leto v obliki študijskih krožkov, s sodelovanjem mentorja in animatorja ter aktivnega sodelovanja vseh članov skupine ter prenašanjem znanja, izkušenj in nasledkov izobraževalnega dela v lokalno okolje. Študenti sami prevzamejo odgovornost za svoje delo in učenje ter prenos znanja in izkušenj v lokalno skupnost; v delovanje, ki je osebni izziv in obenem koristno za skupnost. Takšen način delovanja se v formaliziranih dejavnostih v okviru institucije težje razvije, širino dobi v nevladni organizaciji. Izobraževanje na univerzah za tretje življenjsko obdobje temelji na znanstvenih vedah in disciplinah ter je naravnano izrazito neprofitno.

Mrežo SUTŽO vodi Svet mreže s predsednico prof. dr. Ano Krajnc in podpredsednico Nevenko Tomšič (predsednico UTŽO Ilirska Bistrica). Koordinacijsko, strokovno in administrativno delo za mrežo opravljajo strokovne sodelavke na sedežu Združenja SUTŽO: Petra Bališ, Alijana Šantej, Urša Kramberger in Urška Telban.

SUTŽO kot vodilna mreža za izobraževanje starejših prevzema odgovornost, da sodeluje pri razvoju drugih oblik izobraževanja za malo izobražene starejše in druge, posebne ciljne skupine starejših. Zlasti se povezuje z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani in Andragoškim centrom Slovenije, občasno tudi z drugimi sorodnimi organizacijami v okolju (npr. Zvezo društev upokojencev Slovenije).

SUTŽO zastopa članice mreže na državni ravni v sodelovanju z več ministrstvi (MIZŠ, MJU, MDDSZEM) in na pomembnih nacionalnih in mednarodnih dogodkih. Članice zastopa tudi širše v mednarodnem sodelovanju s članstvom in sodelovanjem v evropski organizaciji za starejše EURAG, v Evropskem združenju za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA, Združenju DANET, prof. dr. Ana Krajnc je nacionalna predstavnica SUTŽO na spletnem portalu svetovne mreže Pass It On Network, dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA. SUTŽO zastopa članice mreže tudi s sodelovanjem v evropskih projektih, s čimer se znanje prenaša tudi nazaj v mrežo.

Sofinanciranje članic mreže SUTŽO

V letu 2020 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS sofinanciralo dejavnost članic mreže SUTŽO v višini 1.000,00 € za posamezno UTŽO, kar je polovica zneska sofinanciranja v predhodnem letu. Simbolično vsoto vsaka od univerz oplemeniti in »pomnoži« s prostovoljnim delom. Četudi majhna vsota, pa je pomembna, ker daje priznanje in družbeni pomen obstoju UTŽO po Sloveniji.

Novi UTŽO v letu 2020

Vodstvo mreže spodbuja nastajanje novih UTŽO v krajih po Sloveniji, kjer le-te še ne delujejo. V letu 2020 sta se mreži pridružili dve novi članici: Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrhnika in Univerza za tretje življenjsko obdobje Bistrica ob Sotli.

Na UTŽO Vrhnika potekajo izobraževalni programi v okviru Cankarjeve knjižnice Vrhnika in pod sloganom Skodelica novega znanja.

Pod okriljem knjižnice Šmarje pri Jelšah je v Bistrici ob Sotli zaživela najmlajša slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki je ob ustanovitvi štela 14 članov.

Družbena vloga mreže SUTŽO

Izobraževanje starejših, to je izobraževanje v obdobju po upokojitvi, ki lahko traja 20 ali tudi več let, je pomemben del vseživljenjskega izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že 37 let, ima veliko družbeno odgovornost za razvoj izobraževanja starejših in dejavne starosti, saj je edina in nosilna mreža za vseživljenjsko izobraževanje v slovenskem prostoru. Naloga mreže SUTŽO je spodbujanje in razvijanje dejavne starosti in dejavnega državljanstva starejših. Izobraževanje in delo sta dva vzporedna in tesno prepletajoča se vseživljenjska procesa.

Izobraževanje starejših vpliva na kakovost življenja njih samih in drugih generacij. V ta namen vodimo v mreži več dejavnosti: zagovorništvo za področje izobraževanja in družbenega delovanja starejših na nacionalni ravni (delovna skupina za zagovorništvo SUTŽO), razvijamo koncept vseživljenjskega učenja in vseživljenjskega delovanja (delovna skupina za srebrno ekonomijo ali vseživljenjsko delo), oblikujemo skupne cilje, za katere si prizadevamo, da se uresničujejo (filmsko usposabljanje, gledališče starejših, usposabljanje za računalniško programiranje), razvijamo in izvajamo kontinuirano usposabljanje mentorjev in animatorjev, izdajamo učna pisma *Mentor in znanje* in *E-novice* mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki jih posredujemo mentorjem in vodstvom članic, izdajamo strokovne in znanstvene publikacije, sodelujemo v evropskih projektih, prizadevamo si za kakovostno izobraževanje starejših in dejavno staranje. Izobraževanje starejših je nepogrešljiv del vseživljenjskega izobraževanja. V sodobni družbi starejši ne morejo obstati brez učenja, sicer postanejo breme mlajšim generacijam, kar ni prednost dolgožive družbe.

Vodimo tudi dokumentacijo za mrežo SUTŽO in tematsko knjižnico o izobraževanju in delovanju starejših. Nadaljujemo s sodelovanjem v evropskih projektih s partnerji širom Evrope, kjer posredujemo svoje znanje in izkušnje, hkrati pa prenašamo v mrežo SUTŽO evropske smernice nadaljnjega razvoja dolgožive družbe.

2. Svet mreže in letni posvet mreže SUTŽO

Svet mreže SUTŽO

Mrežo SUTŽO vodi Svet mreže, sestavljen iz regijskih predstavnikov članic mreže. Sejo sveta vedno spremlja strokovni posvet na izbrano aktualno temo ali usposabljanje mentorjev in vodij članic mreže SUTŽO. Predsednica Sveta mreže je prof. dr. Ana Krajnc, podpredsednica Nevenka Tomšič.

Seja Sveta mreže SUTŽO
24. september 2020, Ljubljana

V letu 2020 se je Svet mreže v razširjeni sestavi sestel enkrat, in sicer 24. septembra v Ljubljani. Seja Sveta mreže SUTŽO je bila povezana s strokovnim posvetom *Osebni in družbeni pomen izobraževanja na daljavo*. Sejo je vodila prof. dr. Ana Krajnc, predsednica Sveta mreže SUTŽO. Namenjena je bila preučevanju in postavljanju izhodišč Mreže SUTŽO za razvoj izobraževanja starejših na daljavo. Prof. dr. Ana Krajnc je izpostavila, da je pri vključevanju starejših v izobraževanje na daljavo potrebno spodbujati individualno prenašanje znanja (patronažno učenje, Znaš, nauči drugega). Svet mreže je potrdil sprejem dveh novih članic v mrežo: UTŽO Vrhnika in UTŽO Bistrica ob Sotli.

Seje Sveta mreže so se udeležili tudi predstavniki spletnega portala Mojaleta.si z namenom, da se poglobi sodelovanje med članicami mreže in spletnim portalom, ki je namenjen občinstvu v poznejših letih življenja. Predstavniki portala so povabili članice mreže, naj sodelujejo s svojimi objavami na spletnem portalu v rubriki Moje učenje in po tej poti širijo védenje o pomenu, dejavnostih in nasledkih delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje ter vrednosti izobraževanja starejših.

Letni posvet Mreže SUTŽO: Osebni in družbeni pomen izobraževanja starejših na daljavo

Nacionalnega posveta »Osebni in družbeni pomen izobraževanja na daljavo« mreže SUTŽO se je udeležilo 35 predstavnikov članic mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. Posvet smo izvedli 24. septembra v prostorih Pravne fakultete v Ljubljani.

Posvet smo namenili poročanju predstavnikov mreže SUTŽO in analizi izvedenih usposabljanj za mentorje ter prepoznavanju pozitivnih učinkov spletnih (video) predavanj za mentorje, ki so objavljena na YouTube kanalu UTŽO:

https://www.youtube.com/channel/UCF7htrVrddbDB7azTWKY6FsQ?view_as=subscriber

**Letni posvet mreže SUTŽO
24. september 2020, Ljubljana**

Prof. dr. Ana Krajnc je v uvodnem predavanju poudarila, da je »imeti dostop do digitalnega sveta in uporabljati digitalizirane postopke privilegij, ki je dan le nekaterim, in je pravica vseh«. Izobraževanje na daljavo omogoča, da preživimo zdravstveno krizo čim bolj normalno in se znamo z njo spoprijemati. Izobraževanje na daljavo ima svoje raznolike prednosti, predvsem v obdobju, ko so osebni socialni stiki onemogočeni. Vendar izobraževanje na daljavo ne more opraviti svoje naloge, če prej ne postanemo »samostojni učenci«, takšni, ki se učijo z razmišljanjem, ne zgolj s poslušanjem. Takšni učenci torej, ki pozabijo na šolanje in vstopijo v svet učenja. V digitaliziranem izobraževanju starejših imajo mentorji tudi nove vloge. Svoje študente morajo opogumiti in navdušiti, da se ti vključijo v digitalno izobraževanje, da prepoznajo vrednost in pomen tovrstnega načina izobraževanja.

Izr. prof. dr. Nives Ličen je moderirala razpravo s predstavniki članic mreže SUTŽO ter jih ob njihovem poročanju ter v diskusiji z njimi vodila do novih spoznanj o pomenu izobraževanja na daljavo.

Predstavniki mreže so na posvetu podali naslednje povratne informacije in ugotovitve z usposabljanj mentorjev na svoji UTŽO:

- potreba po usposabljanju mentorjev na daljavo je vse večja glede na epidemiološke razmere v državi, ki onemogočajo skupinsko izobraževanje »v živo«;
- želja za še več tovrstnih (video) predavanj za mentorje, saj UTŽO nima finančnih sredstev, da bi napotila mentorje na usposabljanja zunaj svojega kraja (potni stroški!);
- obdobje epidemije je na mnogih UTŽO preprečilo načrtovano skupinsko usposabljanje mentorjev in medsebojno izmenjavo izkušenj med njimi, zato je v veliki meri potekalo individualno (vsak mentor si je sam doma ogledal video predavanja in

podal pisne povratne informacije), vendar je vseeno zelo umanjala skupinska diskusija in izmenjava mnenj;

- pobuda, da bi bilo tovrstno (digitalno) usposabljanje mentorjev na UTŽO obvezno;
- želja za več predavanj za mentorje s konkretnimi primeri. Za uvod so bila dobrodošla predavanja, ki so podala splošno osnovo in temelj za delo mentorjev na UTŽO, v nadaljevanju bi si želeli čim več konkretnih primerov in načinov reševanja posameznih problemskih situacij v študijskih skupinah ipd.;
- potreba po izmenjavi izobraževalnih metod med mentorji posameznih študijskih področij;
- pobuda za poglobljena predavanja o psihosocialni dinamiki v študijskih skupinah starejših s poudarkom na opolnomočenju mentorjev za razumevanje in pravilno ravnanje v primeru konfliktnih situacij v skupini.

Dr. Dušana Findeisen je v svojem nastopu podala naslednje poudarke: potrebna je nova opredelitev družbene vključenosti v obdobju epidemiološke krize, ko je izključenih veliko, ko je to množičen pojav in ne gre le za premagovanje ekonomske prikrajšanosti, marveč tudi za prikrajšanost za kontinuirane, stabilne odnose, tako socialne, fizične in digitalne. V času, ko imamo manj osebnih stikov, je na nas, da vzdržujemo vsaj digitalne odnose, kajti človek potrebuje druge ljudi in odnose z njimi. Če je dolgo ločen od soljudi, občuti socialno bolečino, ki je podobna bolečini, ki jo občutimo, če smo zelo lačni ali žejni. Če nismo v kontinuiranih odnosih, se nam ruši imunski sistem, pravijo nevroznanstveniki.

Dr. Dušana Findeisen je v svojem prispevku poudarila, da se danes javni prostor začasno seli na splet. Javni prostor pa po svoji definiciji pripada vsem, ima več funkcij hkrati in ga potrebujemo vsi, ne glede na starost. Udeleženci posveta so si ogledali tudi najnovejši animacijski film Slovenske UTŽO »Recite znanju DA«, ki je plod digitalnega filmskega izobraževanja članov Slovenske UTŽO v več evropskih projektih.

Drugi del posveta je bil namenjen predstavitvi nasledkov raziskave o vključenosti dejavnosti univerz za tretje življenjsko v občinske letne programe izobraževanja odraslih, ki jo je na ravni mreže SUTŽO pripravila in izvedla Olga Drofenik.

Ugotovitve raziskave:

- od 54-ih članic mreže SUTŽO je podalo odgovore 38 članic mreže (71,7 %),
- teh 38 članic mreže deluje v 46-ih slovenskih občinah, kar je 21,7 % vseh slovenskih občin; med njimi po številu prebivalcev izstopata mestni občini Ljubljana in Maribor,
- večina občin, v katerih deluje teh 38 UTŽO, nima sprejetih občinskih letnih programov za izobraževanje odraslih (IO),
- sprejeti občinski letni programi IO: 8,9 % občin,
- načrtujejo sprejetje občinskih letnih programov IO: 13,3 %
- nimajo sprejetega občinskega letnega programa IO: 77,8 % občin,
- predlogi in pobude: kadrovske in strokovno močnejše UTŽO naj same pripravijo strokovne podlage za LPIO v svoji občini in predstavijo predlog županu, ustanovitev strokovne delovne skupine na ravni mreže SUTŽO, ki bi ob podpori in sodelovanju predstavnikov MIZŠ oblikovala pobude lokalnim oblastem za vključitev letnega programa IO v strategijo razvoja občin, sodelovanje predstavnikov lokalne UTŽO na področju informiranja in osveščanja lokalnih oblasti in širše javnosti o nacionalni

izobraževalni politiki (ReNPIO) na področju izobraževanja odraslih in posebej izobraževanja starejših.

Več: <https://www.youtube.com/watch?v=Dwq2hkj-joU&t=6s>

in: <http://www.utzo.si/usposabljanje/>

3. Druge oblike delovanja in povezovanja mreže SUTŽO ter zastopanje mreže na javnih dogodkih

Stik s članicami mreže SUTŽO v obdobju januar–avgust 2020

Po predstavitvi video predavanj in spremljajočega gradiva za usposabljanje mentorjev na predhodnem posvetu mreže novembra 2019 smo za vodje usposabljanja mentorjev pripravili *Vodila za izvedbo usposabljanja mentorjev* na svoji UTŽO (didaktične liste) in jih 5. februarja posredovali vsem članicam mreže. 22. aprila smo ponovno nagovorili članice mreže po e-pošti in jih spodbudili k izvajanju usposabljanja mentorjev na daljavo.

Po opravljenem usposabljanju na posamezni UTŽO so nam vodje usposabljanja mentorjev poročali v pisni obliki o izvedbi ter posredovali imena mentorjev, ki so opravili usposabljanje. Na tej podlagi smo za mentorje pripravili obiskovalna spričevala in jih posredovali po pošti na posamezne UTŽO. Tudi v času epidemije smo bili s članicami mreže v rednem stiku, jih spodbujali k izvedbi usposabljanj za mentorje na daljavo in jim podajali dodatne spodbude in navodila.

V času razglasitve epidemije (marec–maj 2020) smo članice mreže vključili v dve raziskavi Andragoškega centra Slovenije (raziskavi je vodila dr. Tanja Možina): (1) *Ugotavljanje potreb izobraževalcev v neformalnem izobraževanju po novih znanjih in spretnostih* in (2) *Izkušnje mentorjev z izobraževanjem na daljavo v času pandemije*.

Članice mreže smo v obdobju marec–junij redno obveščali o nasledkih projekta *ZDRAVKO: Vem, kaj jem, in ostajam zdrav v zrelih letih* ter jim posredovali članke o zdravi prehrani, telesni vadbi in urbanem vrtnarjenju, ki so nastali v okviru projekta. Projekt je vodila Biotehniška fakulteta v Ljubljani, ljubljanska UTŽO je sodelovala kot partnerica v projektu. Več: <http://www.utzo.si/projekti/1072020/>

V času pred razglasitvijo epidemije in po njej smo bili v stalnem stiku s članicami mreže glede izvajanja ukrepov NIJZ in možnosti delovanja študijskih skupin.

Za april 2020 smo v Postojni (Zavod Znanje) načrtovali prvo letno strokovno srečanje članic mreže in sejo Sveta mreže SUTŽO, vendar je srečanje zaradi epidemije odpadlo.

Gibanje Znanost skupnosti (januar 2020)

Na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je iniciativna skupina somišljenikov na pobudo akad. prof. dr. Zdravka Mlinarja postavila temelje gibanja *Znanost skupnosti*. Iniciativno skupino sestavljajo predstavniki Centralne tehniške knjižnice, mreža SUTŽO (prof. dr. Ana Krajnc), predstavniki slovenske Wikipedije, Fakultete za družbene vede – Centra za družboslovno informatiko in drugi zainteresirani posamezniki. V hitro spreminjajoči se družbi so namreč potrebe po raziskovanju prestopile meje profesionalnih institucij. Skupina bo širšo javnost osveščala o potrebi in uresničevanju znanosti skupnosti v družbi. Gibanje *Znanost skupnosti* bo v bodoče delovalo kot nevladna organizacija. Prof. dr. Ana Krajnc je članom iniciativne skupine predstavila prostovoljno raziskovanje študentov mreže SUTŽO, ki se prelije v delovanje v dobro lokalne skupnosti. Akad. prof. dr. Mlinarju smo posredovali tudi pisne publikacije, ki so nastale kot plod raziskovalnega dela študentov mreže SUTŽO.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na srečanju Dobe v Mariboru (17. januar 2020)

Prof. dr. Ana Krajnc je za srečanje na izobraževalnem zavodu Doba pripravila predavanje *Vseživljenjsko izobraževanje za vitalnost sodobne družbe*. Dogodek je bil posvečen tudi novo-ustanovljeni UTŽO Maribor, ki je nastala pod okriljem Dobe in se nato razvila v samostojno društvo.

Virtualni posvet »Učiti se in zaslužiti v ekonomiji dolgoživosti« (7. april 2020)

Virtualnega posveta *Lifelong Learning and Earning* se je v imenu SUTŽO udeležila *prof. dr. Ana Krajnc*. Posveta se je udeležilo 130 zagovornikov starejših iz vsega sveta. Bolj kot se pričakovana življenjska doba daljša, bolj narašča skupina starejših porabnikov, delavcev in inovatorjev. Delovne skupine so na posvetu razpravljale o ekonomiki dolgoživosti in vseživljenjskem izobraževanju. Udeleženci posveta so poudarili, da se je potrebno boriti proti starizmom in premestiti poudarek z bolnih in odvisnih starejših na njihovo izkušnost, ustvarjalnost, proizvodnost ter da je bistven dostop starejših do izobraževanja.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na TVU 2020 (4. september 2020)

Prof. dr. Ana Krajnc je 4. septembra 2020 sodelovala na Nacionalnem odprtju TVU 2020 v promocijskem videu o vseživljenjskem učenju:

https://www.youtube.com/watch?v=aRoNCDWHwME&feature=emb_title

Za članice mreže SUTŽO smo v okviru TVU 2020 pripravili tri desetminutne video posnetke z nagovorom prof. dr. Ane Krajnc o vseživljenjskem učenju in medgeneracijskem sodelovanju. Video projekcije so slovenske UTŽO delile naprej v svojem lokalnem okolju in tem prispevale k promociji vseživljenjskega učenja:

[Vseživljenjsko izobraževanje je učenje vseh ljudi vse življenje](#)

[Dolgoživa družba je pridobitev razvoja in ne spodrsilaj](#)

[Medgeneracijsko sodelovanje naj poteka sredi življenja](#)

Spletna srečanja predstavnikov UTŽO Zagreb, UTŽO Frankfurt in UTŽO Ljubljana (september–december 2020)

Septembra 2020 smo načrtovali srečanje predstavnikov vseh treh UTŽO v Ljubljani, kar pa zaradi epidemioloških razmer ni bilo mogoče uresničiti. Izvedli pa smo več virtualnih srečanj predstavnikov vseh treh UTŽO, ki so se jih udeležile: Silvia Dabo Cruz z UTŽO Frankfurt (Universität des 3. Lebensalters an der Goethe-Universität Frankfurt am Main), Jasna Čurin z UTŽO Zagreb (Sveučilište za treću životnu dob Zagreb) in Alijana Šantej z UTŽO Ljubljana.

Virtualna srečanja, ki so potekala preko Zoom-a, so bila namenjena primerjavi delovanja posameznih UTŽO v pogojih epidemije, oviram, s katerimi se pri tem srečujemo, izmenjavi načinov premagovanja in reševanja teh ovir ipd. Skupna ugotovitev predstavnic vseh treh UTŽO je bila, da prinaša prehod na digitalno izobraževanje izjemen organizacijski zalogaj za organizacijo. Zahteva veliko navduševanja in prepričevanja starejših za vključitev v spletno izobraževanje ter dnevno omogočanje tehnične podpore, veliko individualnega svetovanja itd. Na vseh treh UTŽO se je število udeležencev precej zmanjšalo, posledično so se zmanjšali tudi prihodki organizacij.

Spletna univerza (november 2020)

Članice mreže smo povabili k udeležbi v izobraževalnih programih Spletne univerze, ki smo jo razvili na ljubljanski UTŽO. Odziv je bil zelo lep, v spletne izobraževalne programe so se vključili udeleženci iz več slovenskih krajev: Bleda, Borovnice, Cerkelj na Gorenjskem, Domžal, Grosuplja, Godoviča, Gomilskega, Idrije, Iga, Ilirske Bistrice, Kamnika, Komna, Kopra, Kranja, Ljutomera, Logatca, Maribora, Medvod, Mirna, Novega mesta, Podbrda, Polhovega Gradca, Poljan nad Škofjo Loko, Sevnice, Sežane, Šenčurja, Škofje Loke, Škofljice, Trzina, Vrhnike in Zagorja ob Savi. Spletni izobraževalni programi v organizaciji ljubljanske UTŽO so tako v času drugega vala epidemije medsebojno povezali številne člane slovenskih UTŽO.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na e-posvetu Banke Slovenije *Nova družbena vloga svetovnih bank* (26. november 2020)

Prof. dr. Ana Krajnc se je na povabilo Banke Slovenije udeležila virtualnega posveta o družbeni vlogi bank. Sodelovala je s prispevkom *Vloga bank in zaupanje državljanov*. V prispevku je izpostavila, da se je socialna vloga bank skozi zgodovino močno spreminjala. Banke so sprva nastale v podporo državljanom in državi, podrejene so bile gospodarstvu, danes so jim, nasprotno, podrejeni prebivalci in gospodarstvo, kar je velik paradigmatični preobrat v socialni vlogi bank. Banke so tako postale "pretočni kanal kapitala" in bogatejši postajajo še bogatejši. Zato banke izgubljajo svojo nekdanjo socialno vlogo. Banke/kapital so zavladele državi, najširši solidarnostni obliki državljanov. Prof. dr. Ana Krajnc je omenila tudi Krekove ljudske posojilnice, ki bi jih veljalo ponovno uvesti in tako podpreti skupine, potisnjene na družbeni rob. Izpostavila je tudi, da bi bilo dobro obuditi nekdanje prosvetiteljske vloge bank.

Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc v mreži Pass It On Network: A global Exchange for Positive Ageing – PION (6. in 20. december 2020)

Prof. dr. Ana Krajnc je kot predstavnica Mreže SUTŽO sodelovala na virtualnih srečanjih mreže Pass It On Network (slov. »Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje«).

Na svetovni četrtletni konferenci 6. decembra, »Zmanjšamo digitalno vrzel med mlajšima in starejšo generacijo«, ki jo je vodila Moira Allen, podpredsednica mreže "Pass-it-On Network" (PION), so se zbrali predstavniki organizacij za starejše iz vsega sveta. Poudarili so, da se je z uvajanjem digitalne tehnologije na začetku naglo povečevala vrzel med deležem mlajših in starejših, ki uporabljajo internet in IKT. Družbeni položaj starejših se je s tem še poslabšal in pospešil njihovo socialno izključenost. Zanimiva je ugotovitev, da so se pri tem razlike med razvitimi državami in nerazvitimi državami zmanjševale. Podatke so predstavili predstavniki afriških, azijskih, evropskih in ameriških držav. V razvitih državah že več let delujejo brezplačni programi za digitalizacijo starejših, kar povečuje njihovo digitalno vključenost. Slovenija tu žal zelo zaostaja, saj država nima načrtno politike in ne namenja sredstev za ciljno računalniško opismenjevanje starejših. Epidemija nas je nenadoma prisilila, da smo bili primorani dejavnosti in komunikacije preseliti na splet, s čimer se vrzel med računalniško pismenimi in nepismenimi zgolj še povečuje.

Delovna skupina za digitalizacijo pri svetovni mreži za starejše PION, ki jo vodi Kathy Bailey, se praviloma srečuje na 14 dni. Prof. dr. Ana Krajnc se je udeležila virtualnega srečanja skupine 20. decembra. Skupina se osredotoča na digitalizacijo starejših kot nujen korak v nadaljnjem razvoju sodobne informacijske družbe. Udeleženci delovne skupine so izpostavili, da ni dovolj samo obvladati nove tehnologije, temveč vključuje digitalna pismenost tudi nove mentalne funkcije. V diskusiji se seznanjajo s svetovnim naborom najbolj uspešnih praks na področju digitalizacije starejših, s čimer se ustvarjajo podlage za konkretna nadaljnja prizadevanja v posameznih državah na nacionalni in lokalni ravni.

Samo-organizirane skupine študentov SUTŽO

V okviru Mreže SUTŽO delujejo tri samo-organizirane skupine študentov UTŽO: (1) Skupina za razvoj srebrne ekonomije, (2) Skupina za zagovorništvo vseživljenjskega učenja in delovanja starejših, (3) Skupina za mednarodno izmenjavo študentov UTŽO.

Delovanje vseh treh skupin je bilo zaradi epidemioloških razmer v letu 2020 začasno prekinjeno. Odpadel je tudi redni letni posvet o srebrni ekonomiji, načrtovan za oktober 2020.

Spletne novice mreže SUTŽO

E-novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge na nacionalni ravni in v lokalnem okolju. Članice mreže povezujejo med seboj in predstavljajo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. Odpirajo tudi širša vprašanja starejših, širijo zavedanje o njihovih novih socialnih vlogah, spodbujajo in krepijo dejavno staranje ter dejavno državljanstvo starejših. V letu 2020 je izšlo šest števil *E-novic* mreže SUTŽO; posamezna številka obsega v povprečju sedem do devet strani.

Mentor in znanje

V letu 2020 smo poslali na e-naslove članic mreže SUTŽO dve številki spletnih učnih pisem *Mentor in znanje*: (1) O metodi sodelovalnega učenja – junij 2020, (2) Pomen digitalne pismenosti starejših – september 2020. Učna pisma *Mentor in znanje* pripravlja dr. Dušana Findeisen.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja

Splošno o sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje študijske skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, izmenjave znanja, izkušenj in kulture med člani skupine in pod vodstvom usposobljenega mentorja. Sekcijo vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavcev Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger, Urške Telban in Mihe Kržiča.

Osnovna organizacijska oblika v sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijska skupina, katere člani z izmenjavo znanja in izkušenj, prostovoljnim delom, medsebojno pomočjo, javnim delovanjem in mesečno podporno članarino uresničujejo program svoje skupine in s tem poslanstvo in cilje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost.

Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin zahtevajo obsežno strokovno, organizacijsko in administrativno delo. Na sedežu združenja poteka tekoče delo, kot je organizacija delovanja študijskih skupin, urejanje prostorov, urnikov, učnih pripomočkov, vodenje evidenc študentov, študijskih skupin, mentorjev, animatorjev itd., delo z mentorji ob oblikovanju novih študijskih programov, svetovanje ob vpisu, izvedba vpisa in oblikovanje ter uvajanje novih študijskih skupin, spremljanje študijskih skupin in mentorjev pri delu, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, mesečni obračuni, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd.

Pomemben del našega dela je vzdrževanje stikov z že vključenimi študenti (svetovanje pri premestitvi v drugo skupino, svetovanje v primeru organizacijskih in drugih težav v skupinah, združevanje skupin, svetovanje glede medsebojnih odnosov v skupini itd.). V letu 2020 so potekali stiki pretežno po telefonu ali elektronski pošti.

Redni letni program v študijskih skupinah teče praviloma strnjeno osem mesecev v okviru študijskega leta. V letu 2020 je bilo zaradi razglasitve epidemije študijsko leto dvakrat prekinjeno (marca in oktobra), izobraževalne dejavnosti so se delno preselile na splet.

Poleg rednega programa teče še vrsta razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela v javnih ustanovah, študijske izmenjave, javne predstavitve nasledkov učenja študentov UTŽO, sodelovanje na javnih dogodkih, povezovanje in sodelovanje z drugimi strokovnimi ustanovami, publiciranje, izobraževanje mentorjev in animatorjev, vodenje in mentorstvo študentov na študijski praksi, evalvacija programa itd. Večine javnih dogodkov in programov prostovoljnega dela v letu 2020 zaradi epidemije nismo izvedli.

Animator in mentor študijske skupine

Animatorjeva vloga je večplastna, predvsem ima povezovalno vlogo v študijski skupini: je vezni člen med člani študijske skupine, med skupino in mentorjem ter med študijsko skupino in vodstvom UTŽO. Animator spodbuja spoznavanje in povezovanje med člani skupine, razvija pozitivno vzdušje in dobre odnose v skupini. Spodbuja učenje v študijskem krožku, išče in predlaga dodatne vire za učenje, obvešča skupino o aktualnih dogajanjih v okolju v povezavi z izobraževalnim programom. Animira in motivira člane skupine za dejavnosti v okolju (razstave, raziskave, preučevanje kulturne dediščine, aktivnosti za urejanje kraja ipd.), vodi in ureja evidence skupine ter je v oporo mentorju pri organizaciji dela in učenja študijske skupine.

Mentor študijske skupine je strokovni vodja za namembno študijsko področje, zato ima mentor v skupini središčno vlogo. Mentorji vodijo študijske skupine ob organizacijski podpori animatorja in sodelovanju vseh članov študijske skupine. Mentor, animator in študenti so drug drugemu vir znanja in vsi sodelujejo pri ustvarjanju novega znanja. Člani študijske skupine ob mentorjevem in animatorjevem spodbujanju in vodenju zlagoma sami vse bolj prevzemajo odgovornost za organizacijo učenja in delovanja svoje študijske skupine.

Epidemija covid-19 in izobraževanje na UTŽO Ljubljana

Epidemija koronavirusa v letu 2020 je zelo vplivala na izvajanje izobraževalnih dejavnosti UTŽO Ljubljana. Od običajnih osmih mesecev študijskega leta je v letu 2020 potekalo redno izobraževanje v predavalnicah zgolj dva meseca (januarja in februarja) ter delno v začetku marca in začetku oktobra.

Januarja in februarja 2020 je Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani obiskovalo 3.186 študentov, ki so zasedali 4.667 študijskih mest. 104 mentorji so vodili 58 izobraževalnih programov v 280-ih študijskih skupinah. Z nastopom epidemije v marcu in nato ponovno oktobra ter s preходом na spletno izobraževanje se je to število precej zmanjšalo: marca na 81 spletnih študijskih skupin in oktobra na 130 spletnih študijskih skupin ter s precejšnjim upadom članstva v posameznih študijskih skupinah.

Prvi val epidemije

Prvi val epidemije je že takoj v začetku marca povzročil vse manjšo udeležbo v študijskih skupinah oziroma so v drugem tednu marca nekatere študijske skupine že kar same prenehale z izobraževalnimi srečanji. V tem obdobju smo se redno obračali po nasvet na Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) glede dovoljenja za delovanje študijskih skupin. V prvih dveh tednih marca smo trikrat prejeli odgovor, da študijske skupine lahko delujejo, seveda ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov. Posvetili smo se načrtnemu informiranju študentov in mentorjev UTŽO za seznanjanje in upoštevanje vseh higienskih ukrepov: na oglasnih deskah, po elektronski pošti, pošiljali smo pisna obvestila animatorjem študijskih skupin itd. Veliko študijskih skupin je svoje dejavnosti preneslo na teren (študijski sprehodi po Ljubljani, slikanje v naravi ipd.) z namenom, da bi se študenti čim bolj izognili tesnim stikom v predavalnici.

Z razglasitvijo epidemije 12. marca 2020 smo v skladu z ukrepi prekinili z izobraževalnimi srečanji v predavalnicah in na terenu ter se posvetili animiranju študijskih skupin za prehod

na spletno izobraževanje. Na ta prehod tedaj še nismo bili pripravljeni, vendar smo takoj oblikovali skupino za tehnično pomoč mentorjem in članom študijskih skupin, ki so se odločili za izobraževanje na daljavo. Skupino so sestavljali: Urška Telban, Miha Kržič, Urška Majaron in Martin Razpotnik. Srečevali smo se z nizko motivacijo za prehod na spletno izobraževanje, manjkom digitalne usposobljenosti tako mentorjev kot članov študijskih skupin, zastarelo računalniško opremo uporabnikov itd. Nudenje tehnične podpore je v skladu z ukrepi potekalo na daljavo, kar je otežilo tehnično svetovanje predvsem tistim, ki niso imeli dobrega predznanja za delo z računalnikom oziroma za uporabo orodij za izobraževanje na daljavo (Zoom, Cisco Webex, Google classroom, Skype itd.).

Ne glede na navedene težave je v tem obdobju (marec–maj) delovalo na daljavo 81 študijskih skupin ali 29 % vseh študijskih skupin, seveda ne v tako polni zasedbi, kot bi bile sicer skupine v predavalnici. V nekaterih študijskih skupinah, ki so delovale na daljavo, se je članstvo prepolovilo ali zmanjšalo tudi za več kot polovico.

Po razglasitvi zaključka epidemije konec maja se je nekaj študijskih skupin vrnilo v predavalnice, vendar le manjši del. Nekaj študijskih skupin je izobraževalno delo ponovno preneslo na teren (Trgi, ulice in stavbe okoli nas; Slikarstvo; Keramika; Ljubljana, moje mesto), nekatere skupine so izobraževalna srečanja podaljšale tudi v meseca junij in julij.

Priprave na novo študijsko leto

Priprave na novo študijsko leto 2020/2021 so bile specifične in obsežne, saj smo morali v predavalnicah zagotoviti varnostno razdaljo najmanj 1,5 m med posameznimi člani študijskih skupin in mentorjem. Večina predavalnic tega ne zagotavlja, zato smo večje skupine delili v dve ali celo tri podskupine, najemali dodatne večje prostore, selili skupine v večje prostore, nekatere tudi v bežigrajsko kinodvorano. Kupili smo tudi dodatne mize, da smo lahko zagotovili upoštevanje tega ukrepa. Vse navedeno je povečalo obseg dela za oblikovanje novih urnikov, ki so pogojeni z mentorjevim časom in soglasjem članov študijskih skupin. Potrebna je bilo veliko dogovarjanja in usklajevanja, tudi z najemodajalci, tako glede zagotavljanja varnostnih ukrepov kot zagotavljanja učne opreme in nenazadnje glede cenovnih pogojev najema. Prav tako smo morali kupiti razkužila za roke, sredstvo za dezinficiranje površin (miz, stolov, vratnih kljuk itd.), kar je povzročilo dodatne stroške za varno izvajanje izobraževalnih srečanj.

Animacija za vpis, potek vpisa

Kot vsako leto smo tudi tokrat namenili v mesecu septembru posebno pozornost animaciji za vpis, ki je potekala pod sloganom '*Recite znanju DA*'. Dr. Dušana Findeisen in Urška Majaron sta zasnovali animacijski plakat, ki smo ga razstavili v avli ZPIZ-a, knjižnicah, mestnih kinodvoranah. Animacijo za vpis smo objavili na domači spletni in Facebook strani, spletnih portalih MojaLeta.si in Mojaobcina.si, spletni strani Seniorji.info in v Seniorskih novicah; na spletni strani in v e-novičkah Andragoškega centra Slovenije. Na oglasnih deskah na Poljanski smo razstavili animacijske plakate in seznam izobraževalnih programov za vpis.

V septembru smo kot vsa zadnja leta sodelovali na Lupi, vseslovenskem festivalu nevladnih organizacij (organizator CNVOS), ki je potekala 10. septembra na Bregu (nabrežju Ljubljane). Stojnico smo opremili s promocijskim gradivom za vpis (plakati, animacijske zgibanke, vsebine izobraževalnih programov ipd.), Urška Telban je osebno podajala informacije in svetovala na našem razstavnem prostoru. Število obiskovalcev festivala je bilo v primerjavi s predhodnimi leti precej manjše. Našo stojnico je, denimo, obiskalo zgolj 16 obiskovalcev, prejšnja leta pa med 60 in 70 obiskovalci.

Vpis v študijske skupine UTŽO je potekal pretežno po telefonu in elektronski pošti, vendar je bilo vpisov zelo malo. Zaradi strahu pred širjenjem okužbe smo skozi ves mesec september, skladno z naraščanjem števila okužb v državi, beležili vedno večje število izpisov. Najpogostejši razlog za izpis je bil opredeljen z besedami: »To leto bi se pa rajši izpisal-a, ponovno se bom vpisal-a, ko bo to stanje s korono mimo«. Tako smo v obdobju od 15. avgusta do 30. oktobra zabeležili več kot 1.000 izpisov. V istem obdobju smo zabeležili (zgolj) 163 novih vpisov. Izraženo zanimanje za vključitev v izobraževalne programe na UTŽO je bilo sicer veliko, vendar pogojeno z epidemiološkim stanjem, zato do večine vpisov ne glede na predhodno izražen interes ni prišlo.

Računalniško usposabljanje mentorjev in študentov UTŽO za izobraževanje na daljavo

Obdobju med 25. avgustom in 30. septembrom smo namenili načrtnemu usposabljanju mentorjev in študentov UTŽO za izobraževanje na daljavo. V petih tednih smo izvedli 35 brezplačnih računalniških delavnic, od tega 4 za mentorje in 31 za študente UTŽO. V usposabljanje je bilo vključenih 23 mentorjev in 344 študentov UTŽO, izvedenih je bilo 105 pedagoških ur usposabljanja na začetni in nadaljevalni stopnji za uporabo elektronske pošte ter orodij Zoom in TeamViewer. Usposabljanje so izvajali mentorji za računalništvo: Miha Kržič, Robert Mlakar in Martin Razpotnik. Pripravili so tudi pisna navodila za uporabo Zoom aplikacije, posebej navodila za mentorje in posebej za študente UTŽO. Navodila smo poslali tudi na vse elektronske naslove mentorjev in študentov v naši evidenčni bazi.

Prehod na individualne članarine

S študijskim letom 2020/2021 smo prešli na individualno mesečno poravnavanje članarin. Letno članarino in mesečno skupinsko članarino smo prerazporedili na študijska mesta in oblikovali individualno članarino, ki jo član(-ica) poravnava v osmih obrokih v osmih mesecih študijskega leta.

Veliko prizadevanj smo vlagali v obveščanje, obrazložitev in utrjevanje novega načina poravnavanja članarine. Trikrat smo poslali pisno obrazložitev, veliko je bilo individualnega pojasnjevanja, tudi urejanja pritožb itd. Pripravili in dali v tisk smo tudi položnice, delno že izpolnjene z našimi podatki, da bi študentom olajšali poravnavanje članarin. Predvsem pa

smo jih spodbujali in jim svetovali prehod na poravnavanje članarine preko spletne ali mobilne banke. Novemu načinu poravnavanja članarin smo morali prilagoditi evidenčno-obračunsko elektronsko bazo za evidentiranje vplačil individualnih članarin in jo tudi funkcionalno nadgraditi.

Drugi val epidemije v oktobru in ponovni prehod na spletno izobraževanje

Ne glede na obsežne in kompleksne priprave smo uspešno vstopili v novo študijsko leto, vendar smo morali z izobraževanjem v predavalnicah zaradi slabe epidemiološke slike v državi delno zaključiti že po enem tednu in v celoti po dveh tednih od začetka študijskega leta. Po 16. oktobru smo se ponovno posvetili prehodu na spletno izobraževanje.

Na splet se je v drugi polovici oktobra preselilo 130 študijskih skupin oziroma 46,4 % vseh skupin. Vendar so te skupine številčno občutno manjše, kot so bile v predavalnicah. V povprečju so spletne skupine manjše za 20 % do 30 %, v nekaterih študijskih skupinah pa se je udeležba ob prehodu na spletno izobraževanje zmanjšala tudi do 70 %.

Virtualno učenje in druženje v času epidemije: študijska skupina umetnostne zgodovine pri mentorici doc. dr. Rajki Bračun Sova

Na drugi val epidemije v oktobru smo bili bolj pripravljeni, saj smo mentorje in študente UTŽO predhodno načrtno usposabljali in pripravljali za izobraževanje na daljavo. Ne glede na to je potrebno redno dnevno svetovanje in nudenje tehnične podpore mentorjem in študentom, ki jo nudijo Urška Telban, Miha Kržič, Martin Razpotnik in Urška Majaron.

»Spletna univerza« in »Jezikovna spletna univerza«

Konec oktobra smo oblikovali dodatna programa spletnih izobraževanj, ki smo ju poimenovali »Spletna univerza« in »Jezikovna spletna univerza«. Programa smo namenili širši upokojeni javnosti, predvsem smo naslavljali univerze za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji. Promocijo za spletna programa smo objavili na domači spletni in FB strani, spletnem portalu Moja.Leta.si, spletni strani Seniorji.info in spletnem portalu Mojaobcina.si.

SPLETNA UNIVERZA: program izobraževanj

PROGRAM	MENTOR / MENTORICA	TERMIN
Antična mitologija	Miloš Klemen Mahorčič	Ponedeljek, 12.30 do 14.00
Trgi, stavbe in mostovi okoli nas	Meta Kutin	Ponedeljek, 16.00 do 17.30
Prazniki, praznovanja, šege in navade, verovanja	Dr. Urša Valič	Torek, 11.00 do 12.30
Kako so živeli nekoč	Dr. Boštjan Plut	Torek, 13.00 do 14.30
Geografija Afrike in Avstralije	Erik Logar, mag.	Torek, 16.00 do 17.30
Naravno vrtnarjenje: zelenjavni vrt	Barbara Podlogar	Sreda, 15.00 do 16.30
Vrhunci slovenske likovne umetnosti	Doc. dr. Rajka Bračun Sova	Četrtek, 10.00 do 11.30
Velike mojstrovine v likovni umetnosti	Donovan Pavlinec	Četrtek, 12.30 do 14.00
Glasbeno popotovanje z Debussyjem, Beethovnom, Tartinijem in Mendelssohnem	Veronika Brvar	Petek, 9.30 do 11.00
Življenja pomembnih in zanimivih zgodovinskih osebnosti	Dr. Boštjan Plut	Petek, 10.00 do 11.30

Jezikovni mentorji UTŽO Ljubljana so v obdobju epidemije razvili programe in prilagojene metode za spletno interaktivno učenje angleščine, nemščine, francoščine, španščine, italijanščine in ruščine. Izobraževalna srečanja so potekala v virtualnem okolju preko aplikacije Zoom. Tudi Jezikovna spletna univerza je povezala udeležence širom Slovenije, večinsko udeležbo pa so predstavljali študenti UTŽO Ljubljana.

130 rednim spletnim študijskim skupinam se je novembra pridružilo še 13 skupin na daljavo v okviru Spletne univerze in Jezikovne spletne univerze. Tako je od novembra dalje delovalo na daljavo 143 študijskih skupin oziroma 51 % vseh študijskih skupin.

Kar nekaj mesecev v letu 2020 je bil večji del zaposlenih na čakanju na delo doma, saj je bila večina javnih dogodkov UTŽO zaradi epidemije odpovedana, obseg izobraževalnih dejavnosti se je precej zmanjšal, odpadlo je urejanje z najemodajalci po mestu glede prostorov, ki jih najemamo po urah ipd. Tudi pri načrtovanju novega študijskega leta smo se bolj kot razvoju novih programov in izboru novih mentorjev posvečali zagotavljanju zahtevanih in priporočenih preventivnih ukrepov za omejitev širjenja virusne okužbe. Velik upad števila udeležencev zaradi epidemije pa je posledično vplival tudi na zmanjšanje prihodkov organizacije v letu 2020.

Z znanjem do dejavnega državljanstva

Študenti UTŽO v tem programu pridobivajo znanje za dejavno in odgovorno državljanstvo, védenje o tem, kje in kako lahko uresničujejo svoje pravice ipd. V programu se seznanjajo predvsem z organizacijami na področju pravnega varstva, socialnega varstva, zaščite potrošnikov in drugimi pravnimi institucijami ter njihovimi vlogami (sodišča, Državni zbor, Državni svet, Evropski parlament, upravne enote, izvajalci socialnih storitev, Zveza potrošnikov Slovenije, Varuh človekovih pravic, itd.).

Predstavniki ZPS so predstavili svoje poslanstvo in področja delovanja

V letu 2020 smo v programu *Z znanjem do dejavnega državljanstva* izvedli tri izobraževalna srečanja: Namen in področja delovanja Zveze potrošnikov Slovenije, Kje in kako uveljavljamo pravice na sodiščih?, Ali poznamo ustavo in najvišje organe RS? Zadnji dve izobraževalni srečanja je vodil prof. dr. Arne Marjan Mavčič, doktor pravnih znanosti, profesor za področje ustavnega prava in človekovih pravic na Evropski pravni fakulteti in Fakulteti za državne in evropske študije.

Izvajanje mestnega programa izobraževanja odraslih

Mestna občina Ljubljana je v letu 2020 sofinancirala šest izobraževalnih programov UTŽO Ljubljana, ki smo jih izvedli kot del mestnega programa izobraževanja odraslih:

- Govor in komunikacijske veščine,
- Človek in okolje: Novice iz znanosti,
- Z znanjem do dejavnega državljanstva,
- Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas,
- Od branja do pisanja,
- Spoznajmo svoje mesto in domovino.

Programe smo začeli izvajati prvi teden januarja 2020 in z zadnjo izvedbo zaključili drugi teden septembra 2020. Del programa je potekal v predavalnicah (januar–februar, junij–september), del programa pa po spletu (marec–maj). Razlog za podaljšanje izvajanja programov v junij in september je bila razglasitev epidemije 12. marca in s tem začasna prekinitev izvajanja nekaterih izobraževalnih programov. Skupno smo izvedli 200 pedagoških ur programa. Izobraževanje je bilo za udeležence brezplačno. Vseh šest izobraževalnih programov je obiskovalo 153 starejših meščanov Ljubljane.

Enajsta šola v knjigarni

Enajsta šola v knjigarni je plod programskega sodelovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Mladinske knjige, knjigarne Konzorcij. Cikel javnih mesečnih predavanj pod imenom *Enajsta šola v knjigarni* se odvija vsak prvi torek v mesecu ob 11. uri v okviru

študijskega leta Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Na njih priznani predavatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavljajo raznovrstna področja in teme, zanimive za študente Slovenske UTŽO in širšo javnost. Posamezna predavanja in diskusije se navezujejo na priporočeno literaturo po izboru knjižarnarjev Konzorcija.

Dr. Damir Josipovič v Enajsti šoli v knjižarni

V letu 2020 smo zaradi epidemioloških ukrepov izvedli v ciklu Enajsta šola v knjižarni zgolj tri izobraževalna srečanja:

- ◊ Januar 2020
Dr. Dušana Findeisen: predstavitev knjige avtorice Beatrice Sauvageot *Nasvidenje, disleksija*
- ◊ Februar 2020
Mentorica arh. Barbara Železnik Bizjak in člani študijske skupine Notranja oprema in kultura bivanja: *Pripovedi o mizah*
- ◊ Marec 2020
Dr. Damir Josipovič: *Demografske spremembe v Ljubljani v zadnjih 20-ih letih*

Filmski abonma: Srečamo se v kinu 2020

V letu 2020 smo nadaljevali programsko sodelovanje s kinom Komuna v filmskem abonmaju *Srečamo se v kinu*. V abonmaju se praviloma vsako leto zvrsti 12 filmskih predstav, vsak zadnji torek v mesecu ob 10. uri. V letu 2020 je bilo predvajanje filmov dvakrat prekinjeno zaradi epidemije (marca in oktobra). Ogledu filma sledijo pogovori o vsebini filma, ki jih vodi dr. Filip Breskvar, poznavalec filmske umetnosti, ki se poglobljeno ukvarja z analizo, recenzijo in kritiko filmov.

Predvajanje filmskih predstav v abonmaju se je prilagajalo epidemiološkim razmeram v državi:

- ◇ januar: *Zelena knjiga*
- ◇ februar: *Judy*
- ◇ junij: *Izbrisana*
- ◇ odpovedane filmske predstave v marcu, aprilu in maju smo izvedli v prvih treh tednih meseca julija: *Medtem ko vas ni bilo*, *Lara*, *Čas dekleštv*
- ◇ julij: *Deček nevihte*
- ◇ avgust: *Slavna medvedja zasedba Sicilije*
- ◇ september: *Downton Abbey*

Filmske prestave, načrtovane za oktober, november in december 2020, smo prestavili v leto 2021 in bomo njihov ogled izvedli, ko bodo epidemiološke razmere v državi to dopuščale. Za avgustovsko filmsko predstavo vsako leto izberemo animirani film, s katerim želimo pritegniti medgeneracijsko občinstvo oziroma omogočiti skupni ogled filma starim staršem in njihovim vnukom. Animirana filmska predstava *Slavna medvedja zasedba Sicilije* v abonmaju leta 2020 je bila dobro medgeneracijsko obiskana.

Abonma Gledališče ob petih, abonma Filmska srečanja ob kavi

ABONMA GLEDALIŠČE OB PETIH

Univerza za tretje življenjsko obdobje sodeluje s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. Po ogledu predstave sledi pogovor z ustvarjalci in igralci gledališke predstave. V sezoni 2020/2021, poimenovani Sezona skupnosti, so bile v abonmaju načrtovane štiri gledališke predstave: *Gejm*; *Norišnica, d. o. o.*; *Jerebika, štrudelj, ples pa še kaj*; *Pojedina pri Trimalhionu*. Do realizacije predstav zaradi epidemioloških ukrepov ni prišlo, predstave so predstavljene v leto 2021. V letu 2020 je bila izvedena zgolj ena abonmajska predstava, in sicer *Paloma* 24. junija.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je tudi partnerska ustanova Mestnega kina Kinodvor v abonmaju *Filmska srečanja ob kavi*. Vloga UTŽO je predvsem promocija filmskega programa med študenti UTŽO. Tudi Kinodvor se je v izvedbi filmskega abonmaja sproti prilagajal predpisanim ukrepom za preprečevanje virusne okužbe v državi.

2. Število študentov in študijskih mest, udeležba po izobraževalnih programih

Število študentov

Število študentov je v študijskem letu 2020/2021 v primerjavi s predhodnim študijskim letom manjše za 1.992 študentov oziroma za 62,5 %.

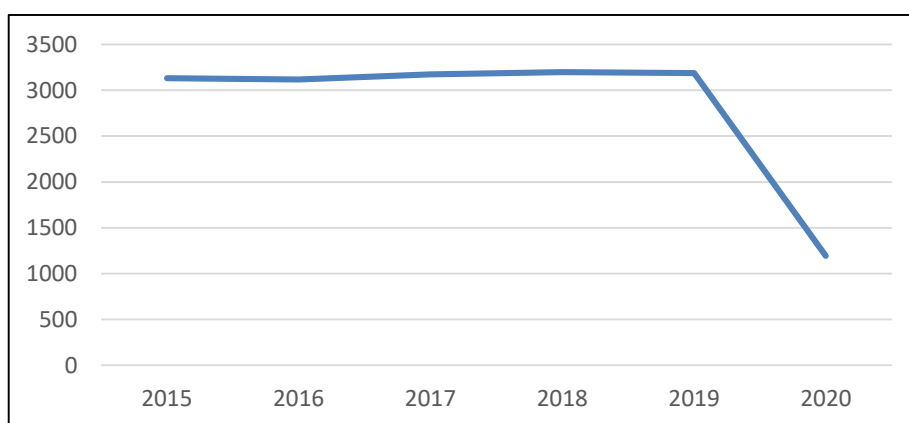
Študijsko leto 2019/2020: 3.186 študentov

Študijsko leto 2020/2021: 1.194 študentov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število študentov	3.133	3.117	3.175	3.199	3.186	1.194
Indeks	100	99,5	101,3	102,1	101,7	37,5

Tabela 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2015–2020

Leto 2015 je indeks 100.

Graf 1: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2015–2020

Udeležba po študijskih mestih

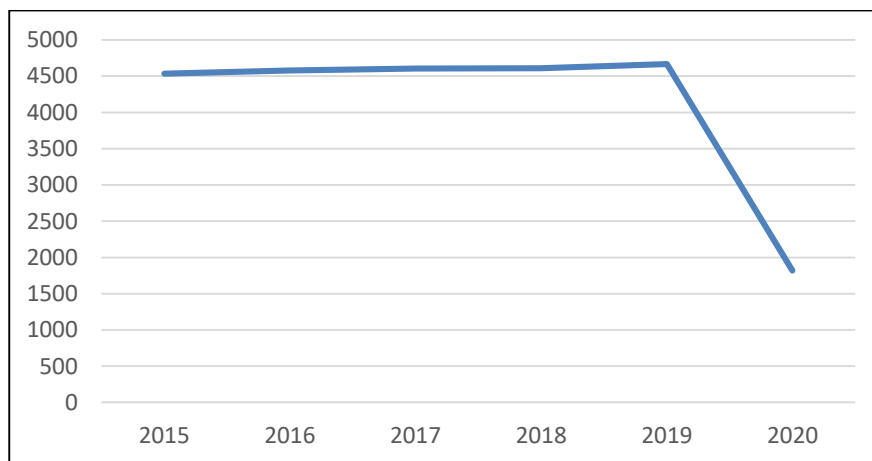
Udeležba po študijskih mestih je v primerjavi s predhodnim študijskim letom manjša za 2.848 študijskih mest, to je za 61 %.

Študijsko leto 2019/2020: 4.667 študijskih mest

Študijsko leto 2020/2021: 1.819 študijskih mest

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Udeležba študentov po študijskih mestih	4.535	4.579	4.607	4.608	4.667	1.819
Indeks	100	101	101,6	101,6	102,9	40,1

Tabela 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2015–2020
Leto 2015 je indeks 100.

Graf 2: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2015–2020

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih v študijskem letu 2020/2021

Študijski program	Udeležba	Odstotek
Umetnostna zgodovina	419	23,0
Zgodovina	231	12,7
Računalništvo in spoznavanje novih tehnologij	227	12,5
Geografija	166	9,1
Angleški jezik	150	8,3
Italijanski jezik	114	6,3
Nemški jezik	69	3,8
Francoski jezik	68	3,7
Španski jezik	55	3,0
Književnost, Od branja do pisanja, Ustvarjalno pisanje	53	2,9
Naravoslovne vede (Človek in okolje, Naravno vrtnarjenje)	51	2,8
Svetovne religije in verstva	49	2,7
Arhitektura (Trgi, ulice in stavbe okoli nas, Notranja oprema in kultura bivanja)	43	2,4
Spoznavanje glasbe	32	1,8
Drugi programi (Etnologija; Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas; Medsebojni odnosi in sporazumevanje; Slikarstvo; Novinarstvo; Latinščina; Portugalski jezik; Ruski jezik itd.)	92	5,0
Skupaj	1.819	100,0

Tabela 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih

Udeležba študentov po številu obiskovanja študijskih skupin

	Število študentov	Odstotek
Eno študijsko skupino obiskuje	688	57,6
Dve študijski skupini obiskuje	410	34,4
Tri študijske skupine obiskuje	72	6,0
Štiri študijske skupine obiskuje	24	2,0
Skupaj	1.194	100,0

Tabela 4: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

Udeležba moških v izobraževalnih programih v študijskem letu 2020/2021

Študijski program	Odstotek vključenih moških
Človek in okolje	50 %
Latinski jezik	50 %
Od branja do pisanja	31 %
Računalništvo in nove tehnologije	28 %
Portugalski jezik	28 %
Nemški jezik	26 %
Ruski jezik	24 %
Španski jezik	23 %
Italijanski jezik	23 %
Književnost	20 %
Zgodovina	18 %
Angleški jezik	18 %
Risanje in slikanje	14 %
Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas	14 %
Geografija	12 %
Naravno vrtnarjenje	12 %

Ustvarjalno pisanje	12 %
Trgi, ulice in stavbe/mostovi okoli nas	10 %
Umetnostna zgodovina	9 %
Svetovne religije in verstva	8 %
Novinarstvo	8 %
Spoznavanje glasbene umetnosti	6 %
Francoski jezik	3 %
Etnologija; Medsebojni odnosi in sporazumevanje; Notranja oprema in kultura bivanja	0 %

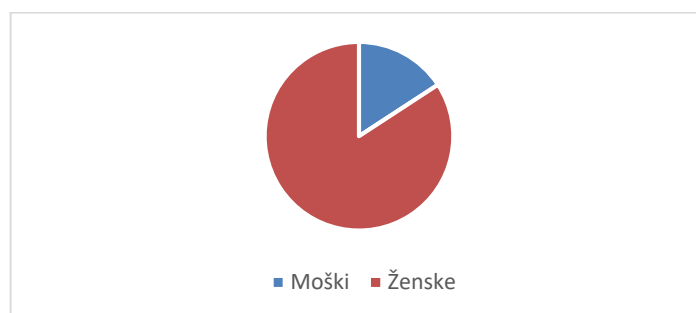
Tabela 5: Udeležba moških v študijskih programih

3. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih

Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Spol	Število študentov	Odstotek
Ženske	1.005	84,2
Moški	189	15,8
Skupaj	1.194	100,0

Tabela 6: Študenti UTŽO po spolu

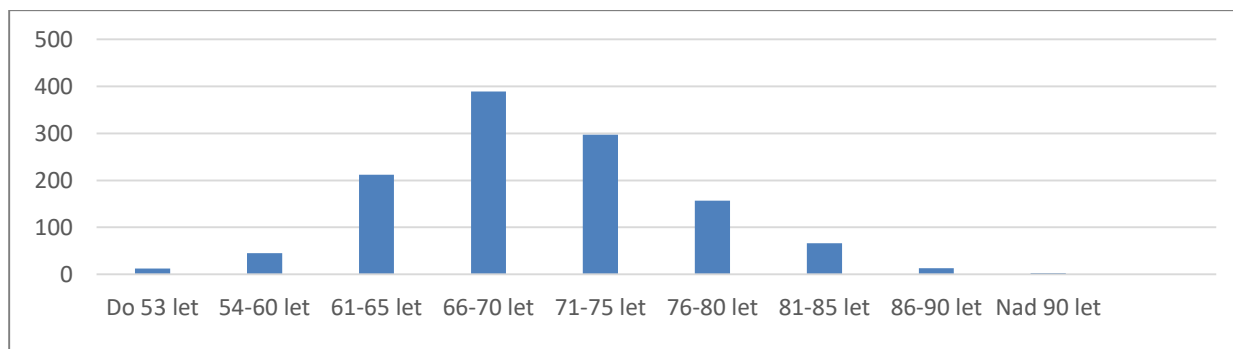

Graf 3: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Starost	Število študentov	Število študentov v %
do 53 let	12	1,0
54 do 60 let	45	3,8
61 do 65 let	212	17,8
66 do 70 let	389	32,6
71 do 75 let	297	24,9
76 do 80 let	157	13,1
81 do 85 let	66	5,5
86 do 90 let	13	1,1
nad 90 let	3	0,2
Skupaj	1.194	100,0

Tabela 7: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

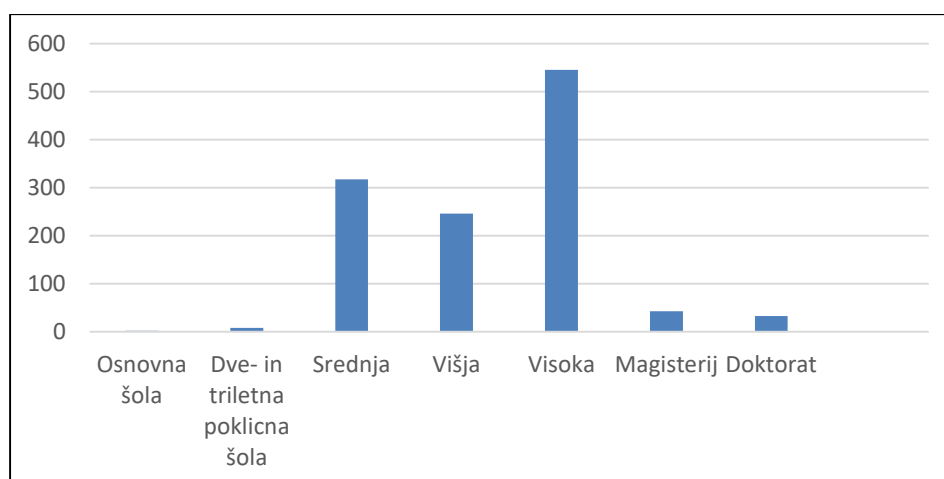

Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Izobrazba	Število študentov	Odstotek
Osnovna šola	2	0,2
Dve- in triletna poklicna šola	8	0,7
Srednja	317	26,5
Višja	246	20,6
Visoka	545	45,6
Magisterij	43	3,6
Doktorat	33	2,8
Skupaj	1.194	100,00

Tabela 8: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Študenti UTŽO Ljubljana po poklicih

Poklic	Odstotek
Poklici s področja ekonomije	17,3
Vzgojitelji in učitelji	6,8
Poklici v zdravstvu	6,6
Administrativni poklici	5,2
Družboslovci	3,4
Pravniki	3,4
Kemiki	2,7
Jezikoslovci	2,4
Arhitekti	1,7
Naravoslovci	1,6
Farmacevti	1,6
Računalničarji	1,5
Gradbeniki	1,5

**Tabela 9: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana
(ostali poklici so zastopani z manj kot 1,5 %)**

4. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju

V pregledu niso zajeti dogodki v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov ter dogodki, izvedeni v drugih sekcijah združenja. Le-ti so navedeni posebej pri poročilu posamezne sekcije ali posameznega projekta. Prav tako v pregledu niso navedeni ciklični dogodki, kot so Enajsta šola v knjigarni, Z znanjem do dejavnega državljanstva, Srečamo se v kinu (dogodki, ki potekajo ciklično skozi vse študijsko leto). Le-ti so že predstavljeni v podpoglavjih na straneh 21 do 23 tega poročila.

14. januar, Domžale

20. obletnica delovanja programa Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O). S prispevkom je sodelovala prof. dr. Ana Krajnc.

17. januar, Maribor

Vseživljenjsko izobraževanje za vitalnost sodobne družbe. Predavanje prof. dr. Ane Krajnc na Višji strokovni šoli Doba Maribor.

19. januar, Slovenski etnografski muzej

Zgodbe prehojenih poti. Predstavitev literarnega zbornika članov študijskih skupin za ustvarjalno pisanje pod mentorstvom Neli Filipič.

23. januar, Filozofska fakulteta v Ljubljani

Prof. dr. Ana Krajnc na PAD 2020

Pedagoško andragoški dnevi (PAD) 2020. Sodelovali sta prof. dr. Ana Krajnc in Alenka Gabriela Ščuka s predstavitvijo prostovoljskega računalniškega učenja v dvojicah »Znaš, nauči drugega«.

29. januar in 4. februar, UTŽO

Spoznavno srečanje skupine za mednarodno izmenjavo študentov UTŽO (vodila Alijana Šantej).

30. januar, UTŽO

Spoznavno informativno srečanje udeležencev *Znaš, nauči drugega* (vodila Alenka Gabriela Ščuka).

5. februar, UTŽO

Sestanek predstavnikov UTŽO s predstavnicami spletnega portala MojaLeta.si.

7. februar, Slovanska knjižnica

20 let delovanja študijskih skupin za geografijo pri mentorju prof. dr. Juriju Kunaverju. Na dogodku je sodelovala Alijana Šantej.

11. februar, UTŽO

Evalvacijsko srečanje z novimi mentorji UTŽO Ljubljana. Srečanje sta vodili Alijana Šantej in Urška Telban.

13. februar, Center kulture Španski borci

Starizem v zdravstvu. Udeležba dr. Dušane Findeisen na okrogli mizi v organizaciji Zavoda OPRO.

13. februar, EAPN v Sloveniji

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje postane članica mreže EAPN (The European Anti-Poverty Network) v Sloveniji.

14. februar, dvorana UTŽO

Slikarstvo materije. Odprtje razstave likovnega študijskega krožka pod mentorstvom akademske slikarke Duše Jesih (animator skupine Andrej Mahkovec).

19. februar, UTŽO

Evalvacijsko srečanje z animatorji študijskih skupin UTŽO. Srečanje je vodila Alijana Šantej.

4. marec, ACS

Sestanek mreže TVU. Udeležba Alijana Šantej in Urša Kramberger.

5. marec, Botanični vrt Univerze v Ljubljani

Informativno srečanje vrtnih prostovoljcev. Udeležba: Urška Telban.

11. marec, UTŽO

Podobe časa: predavanje prof. Neve Šolinc »Kaj nam povedo imena?«

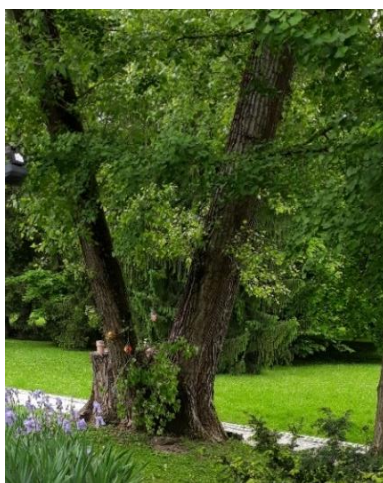
12. marec, Center kulture Španski borci

Starost II: Biti v svetu. V pogovoru na okrogli mizi v organizaciji Zavoda OPRO je sodelovala dr. Dušana Findeisen.

Marec–junij, spletno okolje

Sodelovanje sodelavcev in študentov UTŽO v projektu Zdravko: Vem, kaj jem in ostajam zdrav v zrelih letih, ki ga je vodila Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Maj, Tivoli

Razstava keramičnih izdelkov v parku Tivoli. Člani študijskih krožkov za keramiko pod mentorstvom Lučke Šičarov.

29. junij, Mestna hiša v Ljubljani

Posvet *Izzivi podeželja*. Udeležba Urška Telban.

30. junij, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

Lalabajke: Miran Jarc – skrivnostni iskalec resnice in lepote. Nastop članov študijske skupine Govor in komunikacijske veščine pod mentorstvom mag. Barbare Pie Jenič.

9. julij, Društvo Duh časa

Prevzem donacije računalniške opreme.

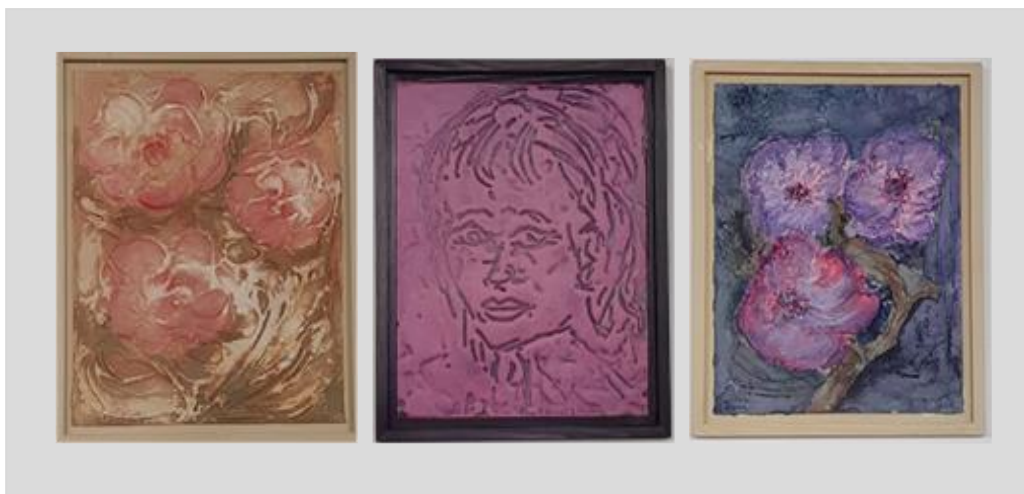
15. julij, Radisson Blu Plaza Hotel v Ljubljani

Posvetovalno srečanje za pripravo ReNPIO 2021–2030. Udeležile so se ga dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej in Urška Majaron.

25. avgust–30. september, dvorana UTŽO

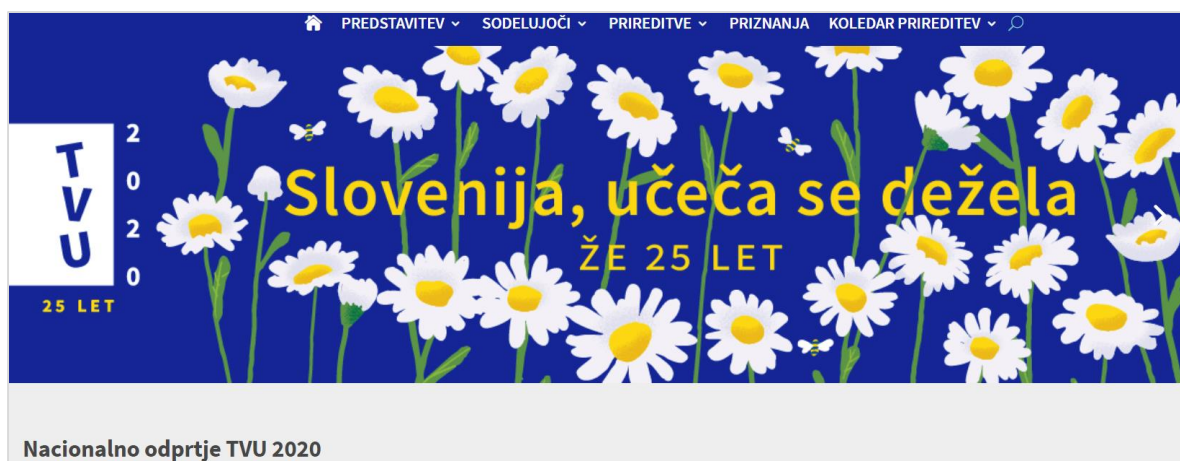
Usposabljanje za izobraževanje na daljavo za mentorje in študente UTŽO Ljubljana.

September–december, dvorana UTŽO

Slikarstvo materije. Razstava likovnega študijskega krožka pod mentorstvom akademske slikarke Duše Jesih (animatorica skupine Mojca Močnik).

4. september, virtualno okolje

Nacionalno odprtje Tednov vseživljenjskega učenja (TVU) 2020 v organizaciji ACS. Z video izjavo o vseživljenjskem učenju je sodelovala je prof. dr. Ana Krajnc.

10. september, Ljubljana

Festival nevladnih organizacij LUPA. Na stojnici UTŽO je sodelovala Urška Telban.

15. in 16. september, virtualno okolje

Udeležba dr. Dušane Findeisen na mednarodnem Andragoškem kolokviju ACS z naslovom Doseganje specifičnih ciljnih skupin: orodja, partnerji, financiranje.

18. september, Atrij ZRC SAZU

Jazz antologija 20. stoletja. Udeležba študentov UTŽO na koncertu glasbeno-izobraževalnega cikla jazz sekcije Godbe ljubljanskih veteranov.

26. september, DEKD 2020

Kraljevanje. Ekskurzija po poti bratov Kralj od Ljubljane do Kostanjevice v okviru DEKD 2020. Mentorici: mag. Olga Paulič in doc. dr. Rajka Bračun Sova.

Oktober 2020, sedež UTŽO, spletno okolje

Spletna univerza. Priprava in predstavitev programov, vpis v spletne izobraževalne programe.

November 2020, spletno okolje

Jezikovna spletna univerza. Priprava in predstavitev programov, vpis v jezikovne spletne izobraževalne programe.

6.–20. november, spletno okolje

Ustvarjalne delavnice o hrani. Sodelovanje moških članov UTŽO Ljubljana v ustvarjalnih delavnicah na področju prehrane v okviru projekta EIT Food Biotehniške fakultete v Ljubljani.

26. november, spletno okolje

Posvet Banke Slovenije. Sodelovala je prof. dr. Ana Krajnc.

3. december, spletno okolje

Vloga prostovoljstva v dolgoživi družbi. Virtualnega foruma slovenskega prostovoljstva v organizaciji Slovenske filantropije se je udeležila Urška Telban.

6. december, spletno okolje

Svetovna četrtna konferenca digitalne mreže starejših "Pass it on". Sodelovala je prof. dr. Ana Krajnc.

December 2020, spletno okolje

Čas teme, prostor svetlobe. Predstavitev literarnega zbornika članov študijskih krožkov za ustvarjalno pisanje pod mentorstvom Neli Filipić.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

1. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV

1.1 PROJEKTI ERASMUS+, KI SMO JIH VODILI IN ZAKLJUČILI V LETU 2020

1.1.1 *Four elements* (slov. Štirje elementi)

1.1.2 *CODANEC - Hunting for personal treasure* (slov. CODANEC – Odkrivanje lastnih kulturnih zakladov)

1.1.3 *SPIDW Strategic partnership for older people's inclusion into the digital world* (slov. SPIDW – Strateško partnerstvo za vključevanje starejših v digitalni svet)

1.2 PRIPRAVLJENI, ODDANI, A ZAVRNJENI PROJEKTI

1.2.1 *Dejavni starejši potrošniki in vprašanje 'fake news' ali polresnic*

1.2.2 *Vision – kako zadržati in znova pritegniti starejše na trg dela*

1.3 PROJEKTI ERASMUS+, KI SE NADALJUJEJO IZ LETA 2020

1.3.1 *Timeless*

1.4 NOVI PROJEKTI, KI SO SE ZAČELI OD OKTOBRA 2020 DALJE

1.4.1 *TAG – True to age, true to gender*

1.4.2 *LearnersMot2*

1.4.3 *F u n m i l i e s*

1.4.4 *Dreamlike Neighbourhood*

1.4.5 *GGA – Keep going, reach goals, get an award: empowering senior volunteerism*

1.4.6 *DAICE*

1.5 DANET, Obdonavski sosedi

2. INFORMIRANJE IN OSVEŠČANJE JAVNOSTI IN STROKOVNJAKOV

3. IZDAJANJE ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH PUBLIKACIJ

4. PLAKATI, FILMI, PRIZNANJA

Uvod

V letu 2020 se je delo Inštituta znova osredotočilo predvsem na evropske projekte in spremljajoče dejavnosti, pa tudi na povezovanje v Sloveniji. Številnejši so bili nastopi na mednarodnih spletnih konferencah, s čimer smo se želeli posveti spremembam v času COVID-19 in novim pojavom v izobraževanju, denimo množični digitalizaciji in digitalizaciji izobraževanja. Raziskovalne dejavnosti so potekale predvsem v okviru projektov in za nastope na konferencah. Rezultati so dosegli na spletnih podstraneh naše spletne strani (www.utzo.si). Projektni rezultati obsegajo vrsto priročnikov, ki prinašajo konceptualne okvire za posamezna področja, učbenike in smernice za učitelje. Močna je digitalna razsežnost, ki se vplete v posamezne, pravzaprav kar v vse projekte, ki so namenjeni neposredni ciljni skupini, tj. izobraževalcem odraslih in hkrati tudi posrednim ciljnim skupinam, največkrat starejšim, ki se vključujejo v zanje organizirano izobraževanje. Najpogosteje gre za starejše v tretjem življenjskem obdobju, občasno pa se ta skupina razširi, vključujoč tudi starejše delavce, malo usposobljene in malo izobražene (denimo *LearnersMot*).

Naloga Inštituta je predvsem, da raziskuje in napoveduje potrebe različnih skupin starejših po izobraževanju, ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut skrbi za razvoj programov usposabljanja za odrasle, ki delajo na področju starejših in si želijo pridobiti posebno znanje o izobraževanju starejših ter o drugih vprašanjih v povezavi z njimi.

V tem poročilu so predstavljene dejavnosti, ki so potekale v letu 2020 in ustrezajo posameznim predvidenim nalogam Inštituta. Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja se tako osredotoča na:

- (1) snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov,
- (2) raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja,
- (3) razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami/združenji,
- (4) sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje, organiziranje konferenc in posvetov,
- (5) spremljanje razvoja področja izobraževanja starejših in referenčnih področij,
- (6) informiranje in osveščanje javnosti,
- (7) izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.

1. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov

1.1 Projekti ERASMUS+, ki smo jih vodili in zaključili v letu 2020

1.1.1 Four elements

Slov. *Štirje elementi – legende in zgodbe*. Boljšanje kompetenc v tujem jeziku in medkulturnih kompetenc ob pomoči e-učenja

Trajanje: 1. 11. 2018–31. 10. 2020

Partnerji:

CVO EduKempen, Belgija (koordinator)

The Central Library of Voru County, Estonija

Les Apprimeurs, Francija

Istituto dei Sordi di Torino, Italija

DomSpain Consulting, Španija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

MYARTIST, Grčija

Opis projekta, cilji in ciljne skupine

Projekt smo posvetili preučevanju evropske kulturne dediščine pripovedk, ki združujejo v sebi podobe ognja, vode, zraka ali zemlje, štirih elementov torej. Glavni cilj projekta je bil omogočiti medkulturno učenje ob pomoči legend in zgodb v povezavi s štirimi elementi. Cilj projekta je bil tudi prispevati h gradnji evropske identitete in spoznavanje nesnovne kulturne dediščine. Namreč, legende in zgodbe so v povezavi z vodo, ognjem, zrakom in zemljo. Podobe, ki so cenjene in globoko ukoreninjene v lokalni, nacionalni in evropski zavesti, so postale del evropske nesnovne dediščine. Zbrane zgodbe uporabljamo učitelji angleškega jezika. Uporabljali jih bodo kot učni pripomoček in metodo v učnih skupinah odraslih.

Posebnost projekta so ciljne skupine: osebe z disleksijo, slabo slišči, starejši itd.

Projekt in rezultati so dosegljivi na:

<https://www.4-elements.eu/en/teaching-resources#list-item-6>

<https://www.facebook.com/4elementsEUKA2/>

Transnacionalna srečanja

so potekala po spletu, z izjemo srečanja v Atenah 6. februarja 2020. Udeležila se ga je Urška Majaron in se seznanila z elektronskimi knjigami in vprašanjem kulturne dediščine ter interpretacije kulture.

Srečanje za širjenje vednosti o projektu

Izvedli smo dve spletni srečanja in predstavili projekt v praksi.

Sodelovale so Urška Majaron, Lidija Bertoneclj in Dušana Findeisen za predstavitev rezultatov projekta.

Learners with specific learning difficulties

◆ Do you understand dyslexia and learners with dyslexia?

If you are an English teacher who also teaches learners with dyslexia, you have to be familiar with what it is and how it manifests itself in quite different ways in different learners. Dyslexia may be congenital or acquired, i.e. during brain surgery. Dyslexia does not disappear with the onset of adulthood for the simple reason that it is not an illness! Once dyslexic, always dyslexic! Learners with dyslexia may not listen attentively, may not understand your instructions and may not remember what you want them to do. Their working memory is poor (i.e. they may remember a sequence of up to two instructions, but they keep forgetting the third one). Be clear and check their understanding of your instructions: give examples! Though learners with dyslexia are sometimes thought of as being confused or even stupid, dyslexia has nothing to do with intelligence.

It is simply a different way of perceiving the world, relationships, processes, etc. It is about having two languages, the natural language and the neurological one, which makes each learner learn in quite different ways. Learners with dyslexia are mostly of above-average intelligence, but they have difficulties which they need your help to cope with. For a long time dyslexia was understood mostly as a cluster of specific learning difficulties. Learners cannot read and cannot write without spelling mistakes (dyslexia and dysgraphia). They might be disorderly (dyspraxia). They might have difficulties imagining abstract numbers or proportions (dyscalculia), etc. You may ask yourself: 'Are learners with dyslexia able to learn at all?' They certainly are, but not in your way. If learners do not learn, you cannot change the learners, you must change your way of teaching. (Ana Krajnc, 2018)

Reading and writing are rather slow and linear activities. Actually, the entire schooling system is based on linear teaching, thinking and learning, requiring teachers and learners to advance step by step, from what is known to the unknown, from what is easier to what is more difficult, from the beginning of the text to its end, respecting the sequence, while learners with dyslexia learn holistically. They simply jump to the conclusions, results and solutions not knowing how they have got there. They just know what to do, often long before it's time! They think creatively. The neural system in learners with dyslexia is not adapted to linear learning. In dyslexics the thinking process is divergent and they have difficulties changing it into a linear one. In their school days, they might have been blamed and labelled as not being diligent enough, even though they spent their nights learning, trying hard to remember in spite of their poor working memory and diverging thinking processes. Now, it has been generally admitted that good teachers need to find innovative ways to support their learners' reading, writing, spelling, understanding and memorising, as well as their need to move and learn while moving, their need to be surrounded by music and noises helping them to concentrate. It has been generally admitted that learners with dyslexia have problems concentrating. Remember that each learner has their own cluster of difficulties and advantages. It is up to you to discover them and improve your teaching. Dyslexia means that the learner's phonological processing of what they hear is not sufficient, leading to a poor understanding of words, poor reading abilities and spelling difficulties. Due to dyslexia, learners have difficulties understanding written texts, perceiving what is on the computer screen, etc. They have difficulties reading and learning, but also difficulties with social exclusion, lower self-esteem, diminished courage, poorer self-identity. Teachers need to identify learners' strengths and concentrate on them.

1.1.2 CODANEC – Odkrivanje lastnih kulturnih zakladov

Trajanje: 1. oktober 2019–september 2020

Partnerji:

ILEU, Ulm (koordinator)

DANET, Ulm

Opis projekta, cilji in ciljne skupine

Kultura povezuje obdonavske sosede, CODANEC smo izvedli v združenju ILLEU e.V. v izobraževalni mreži *Danube-Networkers* (slov. *Obdonavski sosede*), katerega ustanovni člani smo.

Cilj tega projekta je bil predstaviti nesnovno kulturno dediščino svojega okolja in nas samih (*“Osebni zakladi kulturne dediščine”*). Projekt je finančno podprlo Ministrstvo dežele Baden-Württemberg.

Nesnovna kulturna dediščina je vez med različnimi skupnostmi in sestavni del naše individualne identitete? Projekt *CODANEC* smo namenili skupinam in posameznikom, da so lahko javnosti predstavili svoje osebne zaklade nesnovne kulturne dediščine.

Udeleženci so poslali prispevke na temo vrednega nesnovnega. Popisovali so tradicijo, navade, festivale, odnose, druženje, spregovorili so o identiteti, družini. Slovenija je sodelovala s sedmimi prispevki (študenti novinarstva in Dušana Findeisen). Študenti UTŽO iz študijskega krožka Novinarstvo, mentorica Neva Železnik, so pisali o zgodovini svoje družine v času socializma in o spreminjanju jezika v tem času, o proizvodnji tradicionalnih lesenih izdelkov, o Bogdani Herman in ljudski pesmi, o dvojini, karnevalu v času pusta itd. Za svoje prispevke so prejeli dve nagradi.

Projekt in rezultati so dosegljivi na:

https://codanec.eu/cultural_treasure/?sf_paged=2

Transnacionalna srečanja

Srečanja so potekala po spletu.

1.1.3 SPIDW – Strateško partnerstvo za vključevanje starejših v digitalni svet

Trajanje: 1. 10. 2018–30. 9. 2020

Partnerji:

EureCons Förderagentur GmbH, Nemčija (koordinator)

AidLearn, Portugalska

PRO-MED, Poljska

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Balkanska Agenciya za Ustoychivo Razvitie, Bolgarija

Spolupracou pre lepsi buducnost – VM, Slovaška

Association for Intercultural Dialogue, Romunija

Opis projekta, cilji in ciljne skupine

Starejši, ki živijo sami, imajo potrebo po socialnih stikih in konstruktivnem sodelovanju z drugimi. Uporaba digitalnih orodij je bistvenega pomena za njih in družbo. Če so izključeni iz tehnološko hitro razvijajoče se družbe, če ne stopajo v korak s spreminjajočo se tehnologijo, to ustvari pregrade med starejšimi samimi, znotraj generacij in družbenih skupin, pravzaprav v vsej družbi. Lahko ruši družbeno trdnost in povezanost.

Cilj projekta je bil in ostaja ustvarjati okoliščine in priložnosti za starejše in njihovo pridobivanje digitalnih spretnosti, spoznati se s skrbno izbranimi dobrimi praksami in sodelovati v njih, vključujoč filmsko ustvarjanje.

Projekt in rezultati so dosegljivi na:

https://www.spidw.eu/?page_id=84

Urška Majaron je postavila *spletno stan projekta SPIDW*.

Partnerji so pripravili več filmov med izobraževanjem v Ljubljani 2019 in kasneje v okviru izobraževanja po spletu namesto v Lizboni pri *Aid Learn* (2020).

Slovenska UTŽO je prispevala več filmov, med drugim *Nice Family*, *Horror at Slovenian Third Age University*, *Say Yes to Knowledge* in *Starting from scratch*, raziskovalni film o prehodu v upokožitev z Lidijo Bertonec v glavni vlogi. Filme je montirala ali tudi zasnovala Urška Majaron.

Nastala je *e-brošura* z izbranimi praksami za strokovnjake, ki delajo s starejšimi.

Izobraževalno srečanje po spletu/v Lizboni

Posvečeno je bilo filmski šoli in razvoju vizualne vzgoje in kompetenc na področju izobraževanja starejših. Šole sta se udeležili Urška Majaron in Dušana Findeisen.

Filmska šola nas je navdušila, da smo pričeli razmišljati o šoli filmske vzgoje na Slovenski UTŽO.

Objave v javnosti

Projekt smo spremljali z elektronskimi novicami, na Facebooku in na strani EPALE:

Findeisen, D. (2020) *Alfama bo morala počakati – filmska šola SPIDW se je odvila na spletu (EPALE)*. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/alfama-bo-morala-pocakati-filmska-sola-spidw-se-je-odvila-na-spletu>

Transnacionalna srečanja

V letu 2020 je potekal zaključni transnacionalni sestanek po spletu (predvidoma bi moral biti v Romuniji). Udeležili sta se ga Urška Majaron in Dušana Findeisen. Udeleženci so pregledali rezultate projekta in filme, ki so nastali v posameznih državah.

1.2 Pripravljeni, oddani, a zavrnjeni projekti

V letu 2020 smo sodelovali pri pripravi dokumentacije za 11 projektov. Za večino projektov smo pripravili teoretično podlago. To delo je trajalo približno dva meseca.

1.2.1 Dejavni starejši potrošniki in vprašanje 'fake news' ali polresnic

Tema projekta so bili dejavni starejši potrošniki in razvoj njihovega kritičnega mišljenja.

1.2.2 Vision – kako zadržati in znova pritegniti starejše na trg dela

Ta projekt smo razvili v celoti. Bil je zavrnjen, ker smo v projektu združili dve ciljni skupini, ki sta z vidika nemških ocenjevalcev nezdružljivi; zaposlene starejše in mlade upokojene, ki želijo vzdrževati zaposljivost za dinamičen položaj na trgu dela, kjer je moč v delo vstopati in izstopati po potrebi.

1.3 Projekti ERASMUS+, ki se nadaljujejo iz leta 2020

1.3.1 *Timeless*

Trajanje: 1. 12. 2019–30. 11. 2021

Partnerji:

Usak University, Usak, Turčija (koordinator)

DomSpain, Reus, Španija

Nikanor Ltd., Sofija, Bolgarija

EUROGEO, Bruselj, Belgija

Foundation for Innovation and Education "Zini", Ogre, Latvija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Ljubljana, Slovenija

Opis projekta, cilj in ciljne skupine

Projekt je posvečen učenju angleškega jezika in učenju o kulturi, ciljna skupina so tudi osebe z disleksijo. Ciljna skupina pa so predvsem izobraževalci odraslih, zlasti tisti, ki se posvečajo starejšim, in starejši študenti sami.

V projektu se posvečamo predvsem razvoju:

interaktivne datoteke za izobraževalce starejših odraslih;

multimodalnega tečaja za izobraževalce starejših odraslih;

digitalne knjige "*Skrita kultura*", ki vsebuje učno gradivo, razvito skupaj s starejšimi študenti, ki se učijo angleščine kot tuji jezik;

priporočil za izobraževalce odraslih.

Projekt in rezultati so dosegljivi na:

<https://eutimeless.info/en>

Rezultat je tudi *logo* projekta avtorice Urške Majaron.

Rezultati so interaktivna datoteka primerov dobre prakse, člankov, video posnetkov itd., na temo jezikovnega izobraževanja in inkluzivne kulture starejših ter starejših v izobraževanju.

Gradivo, razvito z njihovim sodelovalnim učenjem, je posvečeno potrebam študentov, njihovim zanimanjem in aspiracijam. Izobraževalci si izboljšajo znanje o programiranju vsebin za neformalno pa tudi formalno izobraževanje, kar omogoči družbeno vključenost starejših. Izobraževalni programiboljšajo jezikovne, medkulturne in digitalne spretnosti udeležencev izobraževanja.

Objave v javnosti

Findeisen, D. (2020) *Timeless will be timeless*. Dostopno na:
<https://epale.ec.europa.eu/en/blog/timeless-will-be-timeless>

Findeisen, D. (2020) *Tudi projekt Brezčasno (angl. Timeless) se seli na splet*. Dostopno na:
<https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/tudi-projekt-brezcasno-angl-timeless-se-seli-na-splet-zadnje-srecanje-partnerjev-je-bilo-po>

Transnacionalna srečanja

Transnacionalno srečanje je bilo v letu 2020 izvedeno po spletu.

1.4 Novi projekti

1.4.1 TAG – True to age, true to gender

Trajanje: 1. 11. 2020–31. 10. 2022

Partnerji:

ATFCT, Romunija

DomSpain, Španija

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Wisamar, Nemčija

N.E.T., Italija

Desincoop, Portugalska

Les Apprimeurs, Francija

Opis projekta, cilj in ciljne skupine

V izobraževanju starejših navadno razmišljamo o skupini zelo različnih posameznikov, manj pa se posvečamo, ali vsaj zavedno ne, spolni dimenzij starejših učencev, kapitalu njihovega socialno kulturnega spola, ki ga velja odkriti in obuditi v izobraževalnih programih in mu dati posebno mesto. Sprašujemo se, zakaj je v naših programih 75 % žensk, zakaj prevladujejo. Zakaj moških ni dovolj. Pa to dejstvo pri načrtovanju programov upoštevamo? Ali smo zmožni opolnomočiti ženske, krepiti njihovo družbeno, psihološko in ekonomsko vlogo in samopodobo z izobraževanjem, tako kot to želimo storiti s starejšimi študenti nasploh. Opolnomočenja pa ni brez globokega zavedanja značilnosti posameznih družbenih skupin. V tem projektu nas zanima ospolnjeno izobraževanje, zanima nas položaj starejših žensk v razmerju do moških, zanimajo na pravice žensk in zgodbe pozabljenih žensk, socialni položaj žensk. Spol se zdi v starosti pomembnejši od spola v otroštvu, razumljivo, saj se mu pridruži socialno kulturni spol, ki se oblikuje skozi življenje. V projektu nas zanima programiranje izobraževanja za starejše ženske in skupaj z njimi, premagovanje stereotipov o starejših ženskah, pri katerih se kopičijo vse vrste neenakosti.

Projekt ima neposredno ciljno skupino izobraževalcev starejših in starejše ženske kot posredno ciljno skupino.

Transnacionalna srečanja

Odvijajo se po spletu.

1.4.2 LearnersMot2

Trajanje: 1. 11. 2020–31. 10. 2022

Partnerji:

Edensol, Španija
OIC Poland, Poljska
Univerza Goce Delčev, Makedonija
UPI - Ljudska Univerza Žalec, Slovenija
Slovenska UTŽO, Slovenija
Eurosuccess Consulting, Ciper

Cilji in opis projekta/ciljna skupina

Večina izobraževalcev odraslih je dobro podkovana v delu z udeleženci izobraževanja, ki so dosegli višjo stopnjo izobrazbe, a ta večina morda ne ve, kaj pričakovati v stiku z malo izobraženimi. Izobraževalci odraslih in različni praktiki morda niso seznanjeni s pojavom slabo razvite pismenosti in značilnostmi malo pismenih oseb (funkcionalna pismenost). Morda nimajo dovolj znanja in spretnosti o spodbujanju motivacije udeležencev itd. Morda ne vedo, kako se malo izobraženi učijo. Morda ne vedo, kako zbrati in interpretirati življenjske zgodbe svojih študentov, zgodbe, zaradi katerih so ti postali funkcionalno nepismeni. Morda ne vedo, kako pridobiti zaupanje udeležencev izobraževanja. Če ti postanejo zaupljivejši v odnosu, pozabijo na strah pred spremembami, ostanejo v izobraževanju in ohranijo delo.

Projekt *LearnersMot*, predhodnik zdajšnjega projekta, je prejel evropsko priznanje in naziv *Primer dobre prakse*. Projekt *LearnersMot2* je nadaljevanje predhodnega projekta. Posvetili smo ga poglobljanju znanja o funkcionalni pismenosti in aplikativnim matematičnim spretnostim, predvsem pa kontinuiranemu motiviranju zaposlenih, starejših od 45 let, za učenje.

Dejavnosti izvedene v letu 2020

Zasnova projekta in konceptualnega ozadja ter smernic je bila zaupana Slovenski UTŽO, prav tako vodenje partnerjev in zasnova prihodnjega učbenika. Slovenska UTŽO je zasnovala tudi individualna srečanja s partnerji in avtorji posameznih modulov multimodalnega tečaja *DeepIn2, Kaj morajo izobraževalci odraslih vedeti o motiviranju malo izobraženih in malo usposobljenih za učenje*.

Transnacionalna srečanja

Na transnacionalnem srečanju po spletu je Slovenska UTŽO predstavila vsebino intelektualnega proizvoda *I01*, vsebino projekta in cilje projekta, s posebnim poudarkom na ciljnem občinstvu in na zahtevnosti projekta ter odgovornosti partnerjev.

1.4.3 Funmilies

Trajanje: 1. 1. 2021–31. 12. 2022

Partnerji:

ANCE, Grčija

ABS, Bolgarija

BAIS, Madžarska

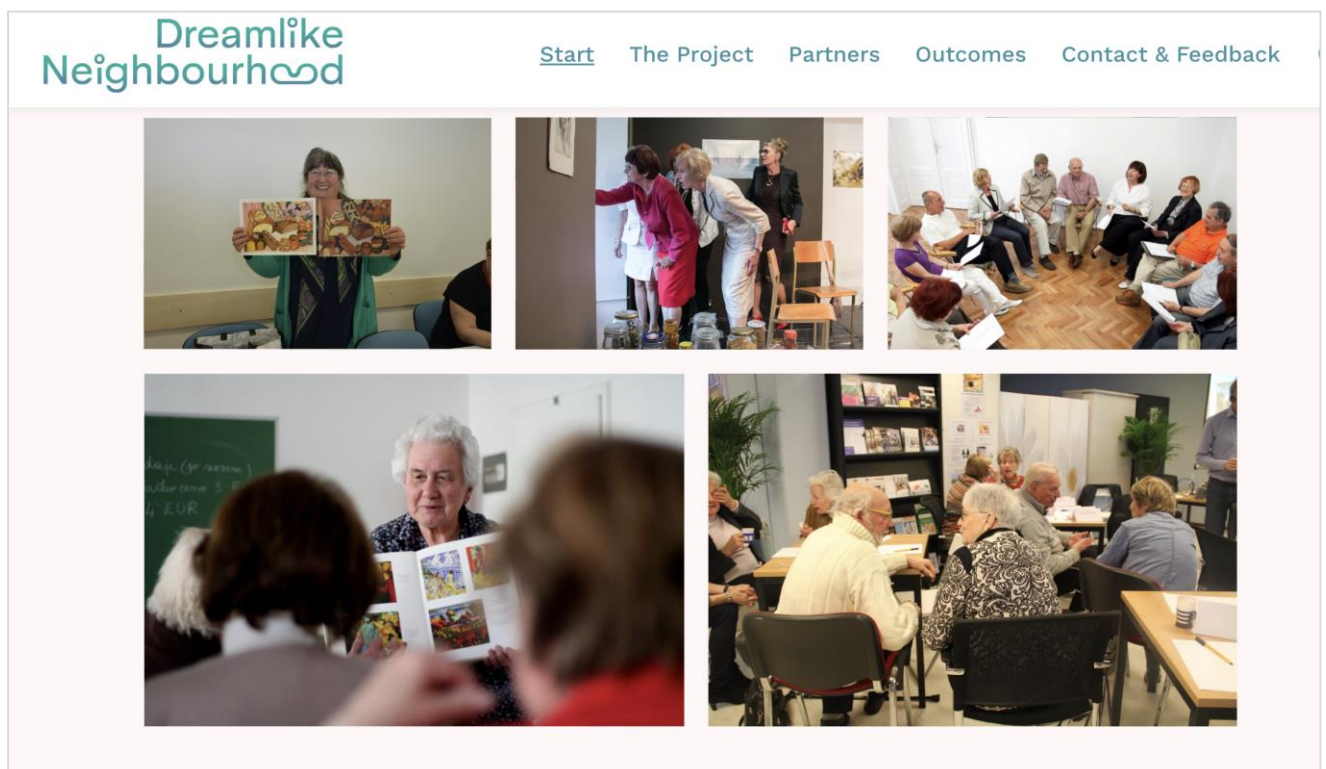
SCS Danilo Dolci, Italija

Slovenska UTŽO, Slovenija

Opis projekta, cilj in ciljne skupine

Gre za projekt *Erasmus+Sports*. Posvečamo ga razvoju programov medgeneracijskega športa, kajti v mnogih evropskih državah je šport namenjen samo profesionalnim športnikom in otrokom. Slovenska UTŽO v tem projektu vidi priložnost za razvoj sklopa izobraževalnih programov skupaj s teorijo somatske kulture starejših, tudi online programov, seveda. Slovenski UTŽO je bil zaupan razvoj konceptualnih okvirov in smernic, raziskave o športu mladih in starih nad 65 let, o možnosti povezovanja generacij na tem področju. Ciljna skupina so izobraževalci odraslih in neposredna ciljna skupina starejši od 65 let.

1.4.4 Dreamlike Neighbourhood

Trajanje: 1. 12. 2021–30. 11. 2021

Partnerji:

Queraum, Avstrija
AGE PLATFORM EUROPE, Belgija
Slovenska UTŽO, Slovenija
AFEDEMY, Nizozemska
Letokruh, z.ú., Češka

Projekt in rezultati so dosegljivi na začasnem spletnem naslovu:

https://www.dreamlike-neighbourhood.eu/wp-content/uploads/2021/02/210202_DLNH_Leaflet_slo.pdf

Opis projekta, cilji in ciljna skupina

Zaradi prebivalstvenih sprememb in močno podprte politike staranja na domu se število starejših, ki živijo sami, veča. Potrebujemo soseske, kjer si bodo prebivalci nudili več pomoči, kar bo naredilo staranje na domu uspešnejše. Poleg ljudem prijaznih okolij so možnosti za povezovanje z drugimi (starejšimi) v soseski bistvene za dobro počutje starejših. Tisti, ki imajo močnejše družbene vezi, so namreč srečnejši, so boljšega duševnega in telesnega zdravja ter živijo dlje.

Projekt je namenjen ustvarjanju samo-pomočne mreže v četrti Poljane na temelju razmisleka o svoji četrti in na temelju umetnosti. V projekt bo vključena študijska skupina *Trgi, ulice in stavbe okoli nas*. Dosežki projekta bodo postali predmet razstave *Pravica do mesta – pogledi starejših* v sodelovanju z Društvom arhitektov Slovenije. Ustvarili bomo dve skupini po deset študentov in jih po spletu povezali med seboj. Vodili jih bodo prostovoljci.

Kako bo potekal projekt *Dreamlike Neighbourhood*? Postopek in rezultati.

Pripravili bomo kratko predstavitev dejstev in informacijo o projektu, kar bo okrepilo zavedanje javnosti, starejših in skupnosti, posamezne deležnike pa navdihnilo, da bodo sodelovali v skupnosti. Na temelju koncepta in programa bomo vzpostavili skupine v soseski v državah partnerjev. Poleg metod za spodbujanje medsebojnih vezi, individualne refleksije in medsebojne pomoči bodo ustvarjalne oblike spodbudile sodelujoče, da se ukvarjajo z vprašanjem soseske, kjer so si prebivalci v oporo, kjer prebivalci izražajo svoja mnenja in poglede. S priročnikom in spletnim ovojem pripomočkov bomo naredili, da bodo pridobljene izkušnje našega projekta vidne očem javnosti, da bodo primer, ki navdihuje, da bodo uporaben pripomoček za gradnjo in vodenje skupin v *Sanjski soseski*.

Objave v javnosti

Findeisen, D. (2020) *Ambiciozna Sanjska soseska trka na duri*. Dostopno na:

<https://www.facebook.com/univerza3/posts/ambiciozna-sanjska-soseska-trka-na-durinaj-nam-bo-pomembno-to-kar-je-pomembno-lj/1240318362998837/>

1.4.5 GGA - Keep going, reach goals, get an award: empowering senior voluntarism

Trajanje: 1. 10. 2020–31. 1. 2023

Partnerji:

Kaunas region Third Age University, Litva (koordinator)
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija
S.A.F.E. Projects, Nizozemska
UNIVERSITY OF RUSE ANGEL KANCHEV, Bolgarija
Vecmaminas.lv, Latvija

Opis projekta, cilji in ciljne skupine

Keep going, reach goals, get an award je projekt v programu *Erasmus+*, ki podpira prostovoljstvo starejših in skrb za javno priznavanje njihovih naporov. Projekt pogloblja znanje o vlogi izobraževanja starejših odraslih in njihovega prostovoljstva. Slednje kliče po večji kakovosti, enakosti, družbeni pravičnosti in večjem dostojanstvu za vse. Kliče po večjem prispevanju vseh članov družbe.

Če so starejši odrasli družbeno angažirani, prenehajo biti domnevno breme mlajših generacij. Če podpirajo druge, jim dajejo, če obstaja javna zavest o njihovem prostovoljskem prispevku, se njihov položaj v družbi spremeni. Ker dajejo in prispevajo, se spreminjajo v nosilce pravic. Stari ljudje želijo biti vključeni kot proizvajalci, raziskovalci, dejavni državljani, prenašalci kulture, ne želijo biti le porabniki in končni uporabniki srebrne ekonomije. V svoje dobro in dobro vseh so pripravljeni biti v prostovoljnem delu in stopati dalje z roko v roki z drugimi generacijami.

Projekt je posvečen izobraževanju izobraževalcev starejših in organizacij, ki so pripravljene voditi izobraževanje za prostovoljstvo. V tem projektu je prostovoljsko delo definirano kot vredna družbena dejavnost, ki boljša življenje posameznikov in skupnosti.

1.4.6 DAICE, Digital Approaches for Intergenerational Cultural Education

Trajanje: 1. 3. 2021–31. 8. 2022

Partnerji:

POU Zagreb Hrvaška (koordinator)
ZAPROKUL, Srbija
Liga Scriitorilor, Romunija
Univerza Angel Kanchev v Ruse, Bolgarija
Univerza v Ulmu, Nemčija
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje.

Opis projekta, cilji in ciljne skupine

Ta projekt K2 bo tekel v okviru programa *Erasmus+*. Projekt partnerji posvečajo rabi digitalnih naprav in ustvarjanju digitalnih vsebin v izobraževanju za tretje življenjsko obdobje

ter izobraževanju odraslih nasploh. Poudarek projekta je na kulturnih in ustvarjalno izraznih dejavnostih v partnerskih organizacijah.

1.5 DANET, Obdonavski sosedi

Dejavnosti izvedene v letu 2020

Dušana Findeisen in Nevenka Železnik sta se v januarju udeležili srečanja DANET v Beogradu. Nevenka Železnik je napisala nekaj člankov na temo srečevanja s člani upravnega odbora DANET, denimo intervju z Diano Zlibut, objavljen v *Naši ženi*.

Lidija Bertoncelj je prispevala filmsko poročanje o božiču v Sloveniji, Dušana Findeisen je napisala spremno besedilo. Urška Majaron je posnela film *Christmas in Slovenia*.

Dušana Findeisen in Violetta Bottazzo sta sodelovali na več srečanjih *Come together along the Danube*, ki združujejo obdonavske države in izobraževalne organizacije.

Dušana Findeisen je sodelovala pri oblikovanju letne konference *DANET: Sodelovanje onkraj meja* in predstavila prispevek za konferenčni panel o digitalnem izobraževanju.

Javne objave

Findeisen, D. (2020) About Danet Networkers For Europe - New Members Welcome.

Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/en/content/about-danet-networkers-europe-new-members-welcome>

2. Informiranje in osveščanje javnosti in strokovnjakov

2.1 Elektronske novice Slovenske UTŽO

Izšlo je šest števil elektroniskih novic in šest napovednikov, objavljenih na domači spletni strani in spletni strani EPALE. Izšla je letna publikacija *Teklo je leto 2020*, dostopna na: <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2021/02/Teklo-je-leto-2020.pdf>

2.2 Mentor in znanje

Mentor in znanje je publikacija, ki nima vnaprej določenega programa, saj sledi vprašanjem, ki se pojavljajo in ko se pojavijo kot potreba mentorjev ali kot odzven novih spoznanj v izobraževanju odraslih. V 'kovidnem' letu 2020 sta izšli dve številki *Mentor in znanje*:

[Mentor in znanje, junij 2020](#)

O metodi sodelovalnega učenja.

[Mentor in znanje, september 2020](#)

O digitalni pismenosti starejših.

2.3 Portal MojaLeta.si

Na portalu MojaLeta.si so v rubriki Učenje izšle v letu 2020 štiri kolumne Dušane Findeisen:

[Pismo sami sebi](#)

[V Sloveniji se ne učimo dovolj, kako biti drug z drugim](#)

[Vsi Zoomi tega sveta ne zaležejo toliko kot en sam pogovor iz oči v oči](#)

[Zakaj dizajnerji popustijo, ko gre za starejše](#)

2.4 Enajsta šola v knjigarni

Program Enajste šole oblikujeta Alijana Šantej in Dušana Findeisen.

Opis

Šola je nastala v letu 2014. Obe ustanovi sta podpisali *Sporazum o sodelovanju*, ki določa vsebinske cilje in poslanstvo šole ter medsebojne zaveze: utrjevanje imena obeh partnerjev v javnosti, uporabo lastnih kanalov obveščanja in animacije. *Enajsta šola v knjigarni* je dobila ime v mislih na k življenju obrnjeno izobraževanje starejših in literarni mit svobodne enajste šole v naši kulturi. Operativno pomoč nudijo tako Mladinska knjiga kakor tudi sodelavci Univerze za tretje življenjsko obdobje. Šola se odvija v prostorih knjigarne Konzorcij, vsak prvi torek v mesecu. V običajnih okoliščinah se letno odvije 8 šol v času od oktobra do maja.

Enajsta šola 2020

Enajsta šola je morala prekiniti z delovanjem skupaj z zaprtjem države v mesecu marcu. Izvedli smo tri srečanja v knjigarni:

Enajsta šola, januar 2020

[Dr. Dušana Findeisen: Beatrice Sauvageot, Nasvidenje disleksija](#)

Enajsta šola, februar 2020

[Barbara Železnik in študijska skupina Notranja oprema in kultura bivanja: Pripovedi o mizah](#)

Enajsta šola, marec 2020

[Dr. Damir Josipovič: Demografske spremembe v Ljubljani v zadnjih 20-ih letih](#)

2.5. Sodelovanje z mediji

Sodelovanje z mediji poteka znotraj projektov in zunaj njih, na platformi *EPALE* objavljamo novice o prihodnjih dejavnostih in predvsem bloge ali odzive na posamezna tematska vprašanja. Objave so v angleškem ali slovenskem jeziku, velikokrat jih povzamejo drugi forumi v številnih drugih jezikih.

Findeisen, D.: *Dva evropska projekta partnerjev in Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje poimenovana primer dobre prakse*. Novičke ACS, 15. januar, 2020. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/dva-evropska-projekta-partnerjev-in-slovenske-univerze-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-poimenovana-primer-dobre-prakse/>

Findeisen, D.: *Timeless will be timeless*. EPALÉ, 13. maj 2020. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/timeless-will-be-timeless#:~:text=Timeless%20will%20be%20timeless%20is,specialized%20in%20older%20adult%20education>.

Findeisen, D.: *Kaj pa epistolarno učenje ali učenje s pisanjem pisem?* EPALÉ, 5. junij 2020. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/kaj-pa-epistolarno-ucenje-ali-ucenje-s-pisanjem-pisem>

Findeisen, D.: *Tudi projekt Brezčasno (angl. Timeless) se seli na splet*. EPALÉ 18. avgust, 2020. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/sl/blog/tudi-projekt-brezcasno-angl-timeless-se-seli-na-splet-zadnje-srecanje-partnerjev-je-bilo-po>

Findeisen, D.: *Personal and social aspects of digitalisation*. SIAE Newsletter, 26. oktober 2020. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/en/personal-and-social-aspects-of-digitalisation/>

Radijske oddaje

[Recite znanju DA.](#) Oddaja Storž, Radio Slovenija 1, 17. september 2020.

Gosti v pogovoru z novinarko Lucijo Fatur so bili: dr. Dušana Findeisen, dr. Boštjan Plut in Urška Telban.

YouTube

Findeisen, D.: *Zakaj je za učenje zmeraj pravi čas.* Odprtje tedna vseživljenjskega učenja Ravne na Koroškem, Smeri, Ravne na Koroškem, 15. september 2020. Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=ju6oNwHlaBg>

Krajnc, A.: *Osebni in družbeni pomen izobraževanja na daljavo. Osebni in družbeni aspekti digitalizacije izobraževanja starejših.* UTŽO Ljubljana, september 2020. Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=1gZwNWnOhNs>

Krajnc, A.: *Šola te lahko pripravi na vseživljenjsko izobraževanje.* ACS, 10. september 2020. Dostopno na: <https://www.facebook.com/AndragoskiCenterSlovenije/videos/336033841082726>

Krajnc, A.: *Dolgoživa družba je pridobitev razvoja.* Društvo U3 Murska Sobota, 14. september 2020. Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=BYqCObo06cU>

Krajnc, A.: *Vseživljenjsko izobraževanje je učenje vseh ljudi vse življenje.* UTŽO Ljubljana, 7. september 2020. Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=BYqCObo06cU>

Findeisen, D.: *Zakaj digitalno izobraževanje ni dovolj; ali pač?* Konferenca UTŽO Osebni in družbeni aspekti digitalizacije izobraževanja starejših, julij 2020. Dostopno na: <https://www.youtube.com/watch?v=20PiA6coX2E>

3. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij, nastopi na konferencah

Urbančič, M., Kutin, M., Findeisen, D., Mezgec, M., Ličen, N., & Kožar Rosulnik, K. (2020). *Ekspanzivno učenje in raziskovalne prakse na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje*. Andragoška Spoznanja, 26(1), 97–114. Dostopno na: <https://revije.ff.uni-lj.si/AndragoskaSpoznanja/article/view/9038>

Findeisen, D.: *Leaving nobody behind in times of digitalisation. Experiences of older people from across Europe*. BAGSO, 24. september 2020. Dostopno na: https://rightsofolderpeople.org/wp-content/uploads/2020/09/Programme-International-Workshop_ENG.pdf

Findeisen, D.: *Why digital education is not enough? Sharing Beyond Borders? New ways of care, communication and cooperation of older people along the Danube and in Europe in times of COVID-19*. CODANEC, 10.–11. julij 2020. Dostopno na: <http://conference2020.codanec.eu/wp-content/uploads/2020/08/Findeisen-Digital-education-is-not-enough.pdf>

Findeisen, D.: *Digitalisation of education has both personal and social aspects*. EPAL, 6. november 2020. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/en/blog/digitalisation-education-has-both-personal-and-social-aspects>

4. Plakati, filmi, priznanja

Plakat, film

Majaron, U., Findeisen, D.: *Recite znanju da*. 2020.

Recite znanju da. Film. 2020. Dostopno na:

https://www.youtube.com/watch?v=rwsuQI9POJA&feature=emb_logo

Nagrade in priznanja

Projekt **Building Bridges for Europe** je postal primer dobre prakse v Nemčiji.

Projekt **LearnersMot** je postal primer dobre prakse v Španiji.

INŠTITUT ZA DISLEKSIJO

Dejavnosti Inštituta za disleksijo

Osveščanje javnosti:

- širjenje zavedanja o obstoju disleksije,
- širjenje razumevanja pojavov disleksije in oseb z disleksijo,
- širjenje zavedanja o prednostih disleksije,
- širjenje zavedanja o možnostih razvoja strategij za uspešno učenje in življenje oseb z disleksijo.

Izobraževanje, testiranje in svetovanje:

- izvajanje javnih predavanj za spoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- izvajanje testiranj za prepoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- nudenje svetovalne opore in spodbude otrokom in odraslim z disleksijo ter specifičnimi učnimi težavami za premagovanje teh težav in razvijanje uspešnih strategij za učenje, delo in življenje,
- usposabljanje mentorjev, učiteljev, prostovoljcev in drugih o disleksiji ter specifičnih učnih težavah.

Raziskovanje in razvoj:

- izvajanje teoretičnih in praktičnih raziskav na področju disleksije in specifičnih učnih težav,
- razvijanje in izvajanje nacionalnih in mednarodnih projektov,
- razvijanje teoretičnih temeljev disleksije,
- raziskovanje motivacije za učenje pri osebah z disleksijo,
- prilagajanje raziskovalnih rezultatov praksi,
- razvijanje kakovosti izobraževanja za osebe z disleksijo.

Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2020

Strokovni svet Inštituta za disleksijo

Člani strokovnega sveta IDIS, ki je bil ustanovljen aprila 2019, so se v letu 2020 sestali 15. 12. 2020 na virtualnem srečanju.

Testiranja za disleksijo

Zanimanja za splošne informacije in več védenja in spoznanj o disleksiji ter za testiranja za disleksijo je zelo veliko. Posamezniki, ki so iskali informacije in možnosti testiranja zase in predvsem za svoje otroke, so stik z nami našli na spletni strani ali po priporočilu. Pogosto,

večkrat mesečno, včasih večkrat tedensko, beležimo klice ali e-pošto posameznikov (staršev, zdravstvenih delavcev, pedagogov, logopedov ...), ki potrebujejo nasvet, pomoč, informacijo ali se želijo dogovoriti za datum testiranja.

Testiranja za disleksijo v letu 2020 zaradi pandemije covid-19 niso potekala redno. Zaradi ukrepov niso potekala oz. niso bila dovoljena od marca do maja ter od oktobra do decembra. Trenutno imamo na seznamu 12 otrok, ki čakajo na testiranje.

V letu 2020 smo izvedli le 22 testiranj za disleksijo – 21 otrok in ene odrasle osebe. V primerjavi z letom 2019 to pomeni 42 oseb manj (v letu 2019 je bilo 64 testiranj). Pri vseh testiranjih je bila ugotovljena primarna disleksija. Izdelali smo 11 mnenj (v letu 2019 smo izdelali 38 mnenj), ki smo jih prejemnikom naknadno poslali po pošti.

Potekala so tudi testiranja za skotopični sindrom pri andragoginji in presojevalki skotopičnega sindroma Lei Lenart.

Javna predavanja

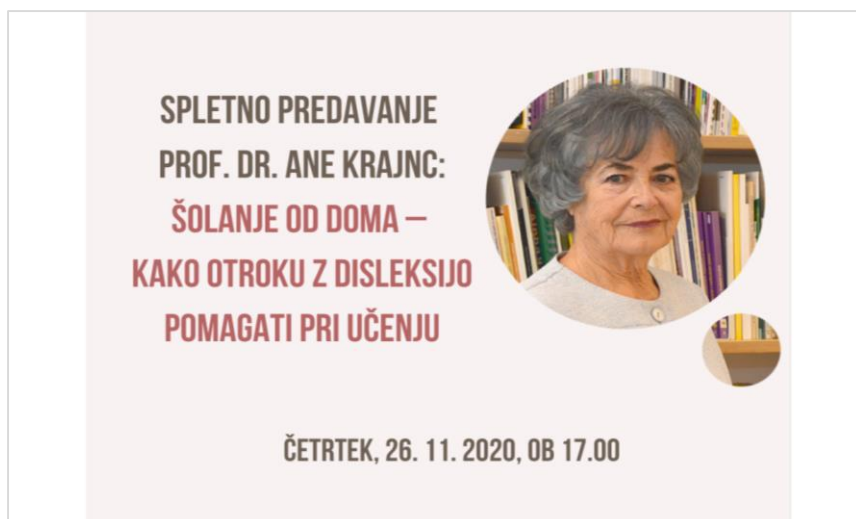
Z namenom informiranja in ozaveščanja javnosti smo tudi v letu 2020 organizirali javna brezplačna predavanja, ki so bila namenjena staršem, starim staršem, pedagoškim delavcem, učiteljem in drugim posameznikom, ki so v stiku z osebami z disleksijo. Predavanja smo izvedli na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje, na Poljanski cesti 6 v Ljubljani, in preko spletne aplikacije Zoom. Pri pripravi vsebin in povezovanju s predavatelji sodeluje mag. Marija Velikonja, organizacijski del opravlja Petra Bališ.

V letu 2020 smo izvedli tri brezplačna javna predavanja v predavalnici UTŽO:

- *Predstavitev izkušenj in nasvetov S.O.S. šole pri težavah z matematiko v prvih treh razredih osnovne šole.* Predavateljica Alenka Knez, inženirka strojništva, ustanoviteljica portala S.O.S. šola (10. februar);
- *Motnje branja in pisanja pri osnovnošolcih.* Predavateljica Tereza Žerdin, profesorica defektologije (2. marec);
- *Prof. dr. Ana Krajnc odgovarja na vprašanja o disleksiji.* Predavateljica prof. dr. Ana Krajnc (4. maj).

Prof. dr. Ana Krajnc naj bi za Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov 26. marca 2020, v prostorih DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14 v Ljubljani, izvedla predavanje *Kaj je disleksija*. Predavanje je bilo zaradi epidemije prestavljeno na jesen. Prof. dr. Ana Krajnc je društvu jeseni predlagala izvedbo spletnega predavanja, vendar se društvo za tako izvedbo ni odločilo.

26. novembra smo izvedli prvo plačljivo spletno predavanje *Šolanje od doma – kako otroku z disleksijo pomagati pri učenju*. Predavala in na vprašanja staršev ter učiteljev je odgovarjala prof. dr. Ana Krajnc. Predavanje je moderirala Petra Bališ. Odziv je bil odličen. Prisotnih je bilo, skupaj s predavateljico, moderatorico in nekaterimi člani strokovnega sveta, 43 oseb. Cena predavanja je bila 30 € z vključenim DDV.

V letu 2021 bomo nadaljevali s predavanji, ki bodo zajemala različna področja disleksije. Datume predavanj bomo določili sproti glede na epidemiološko situacijo. Nadaljevali bomo tudi s plačljivimi predavanji, prvo načrtujemo že januarja. Načrtujemo tudi izvedbo sklopa treh predavanj za učitelje.

Vsa predavanja so vzbudila veliko zanimanja in so bila dobro obiskana. Udeleženci so aktivno sodelovali, delili in izmenjevali svoje izkušnje. Opažamo, da mnogo staršev že vsa leta redno prihaja na predavanja, kjer veliko zvedo o disleksiji, s tem premagajo strah pred njo in doma lažje pomagajo svojim otrokom. Učijo se tudi drug od drugega ter si pomagajo z izmenjavo medsebojnih izkušenj. Tovrstnih predavanj si močno želijo tudi v bodoče.

Nekatera predavanja smo z dovoljenjem predavateljev posneli in si jih je mogoče ogledati tudi na FB strani Inštituta za disleksijo.

Inštitut za disleksijo na Facebook strani

Inštitut za disleksijo ima svojo Facebook stran, ki ima 2.946 sledilcev (706 več kot lansko leto v tem času). Stran nudi vpogled v razne oddaje, video prispevke, aplikacije, članke o disleksiji in skotopičnem sindromu ter obvešča in vabi na naše in druge dogodke na temo disleksije. Naslov FB strani: <https://www.facebook.com/disleksijainstitut/>

Facebook stran Inštituta za disleksijo je v letu 2020 urejala Petra Bališ. Zanimanje je veliko in je naraščalo, prav tako doseg objav. Posamezniki, ki sledijo Facebook strani, so v objave izredno vpleteni, radi jih komentirajo, vsebine priporočajo naprej ali jih delijo. Izredno veliko zanimanje pokažejo uporabniki za prenos predavanj v živo. Video posnetek pa si lahko pogledajo tudi kasneje.

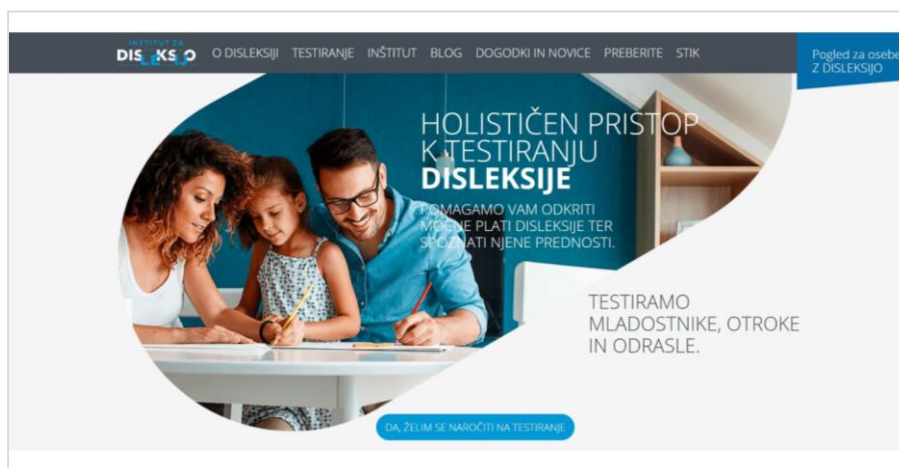
Statistike ogledov posnetkov predavanj, ki smo jih objavili na Facebooku:

- *Predstavitev izkušenj in nasvetov S.O.S. šole pri težavah z matematiko v prvih treh razredih osnovne šole*, predavateljica Alenka Knez, je dosegla 11.702 ljudi.
- *Predstavitev Motnje branja in pisanja pri osnovnošolcih*, predavateljica Tereza Žerdin, je dosegla 3.510 ljudi.
- *Posnetek Prof. dr. Ana Krajnc odgovarja na vprašanja o disleksiji* je dosegel 13.531 ljudi.

Inštitut za disleksijo na domači spletni strani SUTŽO

Leta 2016 je bila postavljena spletna stran Inštituta za disleksijo v okviru domače strani Slovenske UTŽO. Vsebinsko smo jo dopolnjevali tudi v letu 2020. Dostopna je na spletnem naslovu: www.utzo.si, kjer ima svojo podstran: <http://www.utzo.si/o-institutu-za-disleksijo/>.

Decembra je zaživela samostojna spletna stran Inštituta za disleksijo www.institutzadisleksijo.si. Stran je prilagojena osebam z disleksijo in je kot taka ena prvih in redkih tovrstnih spletnih strani. Spletna stran omogoča pogled za osebe z disleksijo in skotopičnim sindromom, kjer je možno izbrati izbor in velikost pisave, zamenjati barvo ozadja in barvo črk ter ožiti stolpce z besedili. Finančno je nastanek spletne strani podprla zavarovalnica Vzajemna (1.000 € z DDV).

Nova spletna stran Inštituta za disleksijo

Disleksija – ot(r)ok zakladov: enodnevni dogodek za starše in otroke z disleksijo

Z namenom povezovanja staršev in nudenja medsebojne pomoči smo organizirali dogodek *Disleksija – ot(r)ok zakladov*. Predvideni datum dogodka je bil 28. marec 2020, a smo ga bili zaradi pandemije primorani tik pred izvedbo odpovedati. Dogodek je načrtoval dva ločena programa – za starše in otroke. Program za starše bi potekal na sedežu UTŽO, program za otroke pa v plesni šoli Kazina. Predvideli smo tri nove naknadne termine, a smo zaradi epidemije dogodek nato odpovedali. Dogodek je bil plačljiv. Zanimanje je bilo veliko, prijavilo se je 35 staršev in 20 otrok (število mest je bilo omejeno). Vplačane kotizacije smo vrnili. Za dogodek smo pridobili tudi sponzorje in medijske pokrovitelje (Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, Press Clipping družba za spremljanje in analizo medijev, Podravka trgovsko podjetje, Microsoft, Mojaleta.si, Ringaraja.net, Društvo Kazina, Karierni plac – Javni zavod Cene Štupar, Sovita). Tudi sicer je dogodek zbudil veliko zanimanja med mediji in so novico o dogodku brezplačno objavili (portali: Ringaraja.net, Mojaleta.si, Medover.net, Familylab.si, Metropolitan.si in drugi). V okviru možnosti bomo skušali dogodek izpeljati v letu 2021.

Sodelovanje z mediji in drugimi organizacijami

Na Inštitutu za disleksijo smo se povezali z različnimi institucijami in organizacijami. Povezali smo se z S.O.S. šolo in Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Še naprej si bomo prizadevali za sodelovanje z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo,

Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS, Mestno občino Ljubljana in drugimi ustanovami, ki delujejo na tem področju oziroma sodelujejo z osebami z disleksijo.

Sponzorstva

Obrnili smo se na nekatera podjetja za pridobitev sponzorskih sredstev za delovanje IDIS-a. Uspešni smo bili pri pridobivanju sponzorstev v obliki financ, daril ali storitev za dogodek *Disleksija – ot(r)ok zakladov*. Pridobili smo 1.000 € za izdelavo spletne strani od zavarovalnice Vzajemna.

DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Projekt KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost v okviru projekta **KORAK – Kompetence za razvoj kariere 2018-2022** izvaja izobraževalne programe zaboljšanje temeljnih in poklicnih kompetenc manj izobraženih in manj usposobljenih starejših zaposlenih. Je partnerica v konzorciju organizacij, izbranem na Javnem razpisu za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc od 2018-2022, ki ga je objavilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Operacijo sofinancirata *Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport*, in *Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada*.

Projekt KORAK **poteka** od 14. 9. 2018 do 31. 10. 2022.

Koordinator projekta (konzorcija partnerskih organizacij) je Javni zavod Cene Štupar. V projektu sodelujejo naslednje organizacije: Micro team, družba za računalniški inženiring, d. o. o., Srednja ekonomska šola Ljubljana, Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) in Izobraževalni center Geoss, d. o. o.

Cilj projekta je izboljšati temeljne in poklicne zmožnosti zaposlenih in brezposelnih, tistih nad 45 let, ki so doslej imeli manj možnosti vključevanja v organizirano izobraževanje, zdaj pa si želijo izboljšati svoje znanje in spretnosti ter biti poklicno še bolj uspešni.

Namen projekta je povečati vključenost zaposlenih in brezposelnih v izobraževanje in vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence udeležencev izobraževanja za potrebe trga. Pomemben cilj je povečati njihovo zaposljivost in mobilnost ter spodbuditi njihovo osebno rast in participacijo v družbi.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja neformalne programe za pridobivanje digitalnih kompetenc in temeljnih kompetenc komuniciranja, tudi komunikacije v tujem jeziku. Udeležba v programih je brezplačna.

V letu 2020 smo izvedli programe:

- *Mozaik v tujem jeziku* – začetni 60-urni tečaj angleščine (7. 1.–24. 2. 2020)
- *Tečaj računalništva 1: Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel* (1. 6.–29. 6. 2020)
- *Tečaj računalništva 2: Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel* (2. 6.–30. 6. 2020)
- *Mozaik v tujem jeziku* – nadaljevalni 40-urni tečaj angleščine (1. 9.–29. 9. 2020)

Programa *Tečaj računalništva 1 in 2: Spoznajmo operacijski sistem Windows ter programa Word in Excel* sta namenjena zaposlenim in brezposelnim starejšim od 45 let, ki imajo le osnovno znanje za delo z računalnikom in internetom, so manj kompetentni za delo v digitalnih okoljih in potrebujejo osnovne veščine za učinkovito delo z računalnikom,

operacijskim sistemom Windows in navedenimi programi. Temeljni namen 40-urnega programa je bil omogočiti udeležencem, da pridobijo znanje uporabe operacijskega sistema Windows 10, urejanja datotek in map, dela z besedili v Wordu, Excel. Program je vodil mentor Miha Kržič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Programa za pridobivanje temeljnih kompetenc znanja tujega jezika z naslovom *Mozaik v angleškem jeziku: začetni in nadaljevalni tečaj angleščine* omogočata razvijanje veščin, ki jih zaposleni potrebujejo za učinkovito delo in komunikacijo s strankami v tujem jeziku. Udeleženci se seznanijo z izborom besedišča in slovničnih struktur, ki so potrebne za delo in komunikacijo s strankami. Program je izpeljan v obliki praktičnih delavnic. Udeleženci preko iger vlog in igranih situacij aktivno sooblikujejo delavnice in se tako urijo za kasnejšo samostojno rabo tujega jezika. Cilji so tudi spoznavanje uporabe IK tehnologije, tako za delo s strankami kot tudi za pomoč pri nadaljnjem učenju tujega jezika. Program je vodila mentorica Urška Drobnič in je potekal v dvorani UTŽO na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Skupaj se je vseh navedenih programov v letu 2020 udeležilo 51 udeležencev.

Specialna knjižnica

Specialna knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je namenjena vsem, ki preučujejo starost in starejše, predvsem pa mentorjem, študentom, novinarjem in študentom fakultet, ki prihajajo na UTŽO na organizirano študijsko prakso.

V letu 2020 so bili najpogostejši obiskovalci knjižnice študenti in zaposleni na UTŽO ter zunanji obiskovalci, ki so iskali odgovore na različna vprašanja starejših. Evidenco izposoje vodi Urška Telban.

Knjižnica šteje skupno 2.241 enot. V letu 2020 smo jo dopolnili z 56 novimi knjižničnimi enotami. Celotno knjižnično gradivo je javno objavljeno v elektronski obliki na naši domači spletni strani: <http://www.utzo.si/knjiznica/http-www-utzo-si-wp-content-uploads-2018-10-knjiznica-gradivo-1-pdf/>

Gradivo knjižnice je urejeno po lastnem sistemu, tj. glede na različna področja in prevladujoče ključne besede. Vsebinska področja, v katera je knjižnično gradivo umeščeno, imajo sledeče oznake (v oklepaju):

- Raziskovalne naloge (RN): 59 enot;
- Strokovne in predstavitvene publikacije Univerze za tretje življenjsko obdobje (SPU): 131 enot;
- Izdelki študijskih krožkov (IŠK): 65 enot;
- Študijska praksa študentov (ŠP): 26 enot;
- Članki v Andragoških spoznanjih (ČAS): 38 enot;
- Andragoška spoznanja (AS): 87 enot;
- Kakovostna starost (KS): 55 enot;
- Umetnost (U): 20 enot;
- Umetnostna zgodovina (UZ): 25 enot;
- Psihogeriatrija (PG): 15 enot;

- Starejši in prostovoljstvo (SIP): 55 enot;
- Gerontologija (G): 104 enote;
- Socialna gerontologija (SG): 147 enot;
- Socialno varstvo (SV): 75 enot;
- Narodopisje (NAR): 104 enote;
- Andragogika in geragogika (ANDR): 429 enot;
- Jezikoslovje (JEZ): 37 enot;
- Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU): 166 enot;
- Drugo knjižno gradivo (DG): 360 enot;
- Avdio-video gradivo (AVG): 194 enot;
- Multimedijско gradivo (MG): 1 enota;
- Disleksija (DIS): 48 enot.

Starejše gradivo in malokrat uporabljeno ali iskano gradivo hranimo v arhivu. Ta obsega 514 knjižnih enot in 101 enoto avdio-video gradiva.

Mentorstvo študentom

V letu 2020 smo omogočili andragoško prakso, študijske vaje ali podprli raziskovalne naloge 25-im študentom rednih fakultet Univerze v Ljubljani. Mentorstvo na UTŽO Ljubljana koordinira Alijana Šantej.

Gašperju Cinku, študentu 1. letnika pedagogike in andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smo nudili svetovanje in gradivo za opravljanje seminarske naloge na temo prostovoljnih kulturnih mediatorjev v muzejih.

Ana Boršič, študentka 3. letnika enopredmetnega univerzitetnega študijskega programa Pedagogika in andragogika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, je v naši ustanovi od 2. do 12. marca 2020 opravljala andragoško prakso. Z Alijano Šantej, mentorico študijske prakse, sta na uvodnem srečanju 26. februarja naredili načrt andragoške prakse. Študentka je prejela predstavitveno gradivo in strokovne publikacije naše organizacije z namenom, da ob prebiranju in študiju pisnega gradiva ter preučevanju virov na naši domači spletni strani spozna zgodovino, poslanstvo in dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje. Po študiju gradiva in med opravljanjem prakse je opravila več razgovorov z mentorico prakse, v katerih se je bolj podrobno seznanila z delovanjem organizacije in vsebino andragoškega dela ter spoznavala povezovanje teorije izobraževanja starejših s prakso. Študentka se je udeležila izobraževalnih srečanj v študijskih skupinah *Arheologija* in *Svetovne religije in verstva*. Na izobraževalnih srečanjih študijskih skupin je stopila v neposreden stik z udeleženci izobraževanja in skozi opazovanje spoznavala način učenja starejših na UTŽO. Študentka se je udeležila tudi srečanja študentov UTŽO, ki so izrazili željo za prostovoljno delo v Botaničnem vrtu Ljubljana in s tem spoznala enega od načinov, ki jih UTŽO načrtno razvija za dejavno vključevanje starejših v lokalno skupnost.

21-im študentom pedagogike in andragogike Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo pri predmetu *Izobraževanje starejših* omogočili hospitacijo (študijske vaje) v spletnem programu Trgi, stavbe in mostovi okoli nas pri mentorici arh. Meti Kutin.

Evi Nemevšek, absolventki magistrskega študija angleščine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smo omogočili sodelovanje študentov UTŽO v njeni raziskavi *Motivacija starejših za učenje angleščine*.

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah

UTŽO Ljubljana že vrsto let razvija modele vzporednega izobraževanja in prostovoljskega dela v javnih kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in sorodnih organizacijah, ki omogočajo aktivno tretje življenjsko obdobje in izmenjavo znanja ter izkušenj. Vodenje in organiziranje programov prostovoljnega dela študentov UTŽO izvajata Alijana Šantej in Urška Telban.

Pomemben partner je Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva, ki nam nudi izobraževanje o prostovoljstvu, strokovno oporo in nas informira o novostih na tem področju. 3. decembra smo se udeležili virtualnega *Foruma slovenskega prostovoljstva* z naslovom *Vloga prostovoljstva v dolgoživi družbi*, kjer smo se seznanili z različnimi akcijami in delom prostovoljcev v času omejitev zaradi koronavirusa. Organizatorica foruma je bila Slovenska filantropija. Prostovoljci so v času prvega vala epidemije zapolnili številne vrzeli v državnem sistemu, v času drugega vala pa se je to od njih celo pričakovalo, zato je bila na forumu še posebej izpostavljena problematika prepoznavne vrednosti prostovoljstva na državni ravni.

Navkljub vsemu smo tudi v letu 2020 nadaljevali in razvijali že obstoječe programe organiziranega prostovoljstva, ki pa so jih v veliki meri ustavili epidemiološki ukrepi.

13 študentov in študentk UTŽO se je odzvalo našemu povabilu za sodelovanje v programu Vrtni prostovoljci v Botaničnem vrtu, ki ga že deseto leto organiziramo skupaj z Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani. Na predstavitvenem srečanju 5. marca je pedagoška vodja Katja Malovrh, mag. prof. pouč. bio in kem., uvodoma podala nekaj osnovnih informacij o Botaničnem vrtu. Študentki UTŽO in vrtni prostovoljki Olga Marinko in Nada Serajnik Sraka sta vse zainteresirane seznanili z možnostmi sodelovanja z osebjem vrta pri različnih delih: zunanja in notranja vrtnarska dela, delo v sprejemnici tropskega rastlinjaka in rastlinjaka Tivoli, priprava semen, pomoč pri različnih delavnicah in vodenjih obiskovalcev.

Programsko partnersko sodelovanje imamo razvito tudi s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, v okviru katerega deluje študijska skupina *Narava – znana neznanka*, ki jo vodi dr. Staša Tome, kustosinja muzeja. Člani te in drugih študijskih skupin UTŽO Ljubljana se vključujejo v delo muzeja kot *prostovoljni kulturni mediatorji* (vodijo delavnice za otroke, vodijo obiskovalce po razstavi Dotikanje dovoljeno, pripovedujejo Krilate in kosmate zgodbe ipd.), a je bilo zaradi ukrepov, povezanih s koronavirusom, sodelovanje v letu 2020 zelo okrnjeno.

Študenti UTŽO se vključujejo tudi v prostovoljno delo v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri, kjer sodelujejo pri pripravi razstav ter vodijo ogleda razstavnih eksponatov tudi v tujem jeziku.

Dokler so epidemiološke razmere to omogočale, so člani študijskih skupin za slikarstvo sodelovali kot prostovoljci pri postavljanju razstav ter informiranju, usmerjanju in spremljanju obiskovalcev po razstavnih prostorih Društva likovnih umetnikov Ljubljana, Galerije DLUL.

Z UNICEF-om nas povezuje sodelovanje v dolgoletnem humanitarnem projektu *Punčka iz cunj*, ki je namenjen cepljenju otrok v državah v razvoju. Študentke UTŽO, članice prostovoljske skupine Punčka iz cunj, so v letu 2020 izdelale kar 114 punčk, a je njihova prodaja potekala drugače kot pretekla leta, saj tradicionalnih prodajnih razstav ni bilo mogoče prirediti. Punčke so prodajali v poslovalnicah Pošte Slovenije in na spletnih straneh UNICEF-a.

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se SUTŽO povezuje s sorodnimi organizacijami v svojem okolju, kot so: Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Andragoško društvo Slovenije, Mladinska knjiga – Knjigarna Konzorcij, Mestni kino Kinodvor, Kino Komuna, Slovensko mladinsko gledališče, CNVOS, Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, UNICEF, Botanični vrt Univerze v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Revija Vzajemnost itd. Z navedenimi in drugimi organizacijami nas povezuje kontinuirano programsko sodelovanje ali sodelovanje v posameznih ali občasnih dogodkih in akcijah.

Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani smo povezani od začetkov delovanja UTŽO (1985/86), saj je ena od so-ustanoviteljic UTŽO, prof. dr. Ana Krajnc, vodilna andragoginja v slovenskem prostoru in takrat predavateljica na tem Oddelku. Študenti andragogike so tedaj raziskovalno spremljali in se prostovoljsko vključevali v razvoj izobraževanja starejših in nastanek UTŽO. Smo učna baza za študente andragogike (na andragoško prakso sprejemamo študente andragogike, nudimo jim svetovanje in pomoč pri opravljanju raziskovalnih nalog, organiziramo zanje vaje v študijskih skupinah UTŽO v okviru predmeta Izobraževanje starejših). Predavatelji in sodelavci Oddelka za pedagogiko in

andragogiko so člani Zbora članov združenja SUTŽO (prof. dr. Sonja Kump, izr. prof. dr. Nives Ličen, Tanja Šulak), strokovnjaki z navedenega oddelka sodelujejo v dejavnostih SUTŽO (na strokovnih posvetih in izobraževanjih Mreže SUTŽO). Z Oddelkom se v zadnjih dveh letih povezujemo predvsem pri razvoju in izvajanju novega premeta *Izobraževanje starejših*. Študenti FF v okviru tega predmeta pri nas na UTŽO opravljajo študijske vaje, strokovni sodelavci obeh ustanov (FF in UTŽO) sodelujejo pri razvoju učnega gradiva za predmet *Izobraževanje starejših*. Z Oddelkom nas povezuje tudi sodelovanje na Pedagoško-andragoških dnevih (PAD): v letu 2020 sta na PAD sodelovali prof. dr. Ana Krajnc in Alenka Gabriela Ščuka s predstavitvijo prostovoljskega učenja računalništva v dvojicah *Znaš, nauči drugega*. Dr. Borutu Mikulecu, predavatelju na Oddelku za pedagogiko in andragogiko FF v Ljubljani, smo posredovali odgovore in podatke za raziskavo o organizacijah, ki izvajajo izobraževanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih.

Tudi v letu 2020 smo sodelovali na *Vseslovenskem festivalu nevladnih organizacij Lupa* v organizaciji CNVOS, ki je potekal 10. septembra na Bregu v Ljubljani. Na naši predstavitveni stojnici smo predstavljali izobraževalne programe in druge dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje ter animirali obiskovalce za vpis. V okviru potreb in možnosti se udeležujemo tudi usposabljanj, ki jih za nevladne organizacije izvaja CNVOS.

S Slovensko filantropijo se povezujemo na področju *prostovoljstva*. Decembra smo se udeležili virtualnega Forumu prostovoljstva in sodelovali na okrogli mizi Vloga prostovoljstva v dolgoživi družbi. Občasno se udeležimo tudi izobraževalnih dogodkov v organizaciji Slovenske filantropije.

Z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, smo povezani v programu *Enajsta šola v knjigarni*. Vsak prvi torek v mesecu mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo študijska področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost. V letu 2020 je bil program Enajste šole zaradi epidemioloških razmer zelo okrnjen.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) se povezujemo v javnem dogodku *Dnevi medgeneracijskega sožitja*, ki pa je v letu 2020 zaradi epidemije odpadel.

Z javnim mestnim zavodom za izobraževanje odraslih Cene Štupar – CILJ se povezujemo v skupnih programih in projektih: UTŽO sodeluje v izvedbi letnega *mestnega programa izobraževanja odraslih* in v projektu *Korak – Kompetence za razvoj kariere*.

Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, nam omogoča brezplačno uporabo prostorov mestnih četrtnih skupnosti (nekdanjih krajevnih skupnosti) za delovanje študijskih skupin na več lokacijah po mestu: na Štefanovi 11, Rozmanovi 12 na Taboru, Vojkovi 1 in Dunajski 101 za Bežigradom. V prostorih mestnih četrtnih skupnosti je delovalo 11,5 % študijskih skupin UTŽO Ljubljana (v mesecih, ko je bilo dovoljeno izobraževanje v predavalnicah).

Z Andragoškim centrom Slovenije in Andragoškim društvom Slovenije nas povezuje skupno področje našega delovanja: izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje. Naša prizadevanja se prepletajo v iskanju možnosti za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih, v skupni javni kampanji, sodelovanju na posvetih in konferencah, sodelovanje v Tednu vseživljenjskega učenja ipd. Prof. dr. Ana Krajnc je na nacionalnem odprtju TVU 2020 (4. septembra) sodelovala z virtualnim prispevkom o vseživljenjskem učenju. Vsako leto sodelujemo z objavo izobraževalnih programov UTŽO v spletnem katalogu ACS *Pregled*

izobraževanja odraslih v Sloveniji. Udeležujemo se tudi drugih izobraževalnih in posvetovalnih dogodkov v organizaciji ACS. V letu 2020 so strokovni sodelavci UTŽO sodelovali na *Posvetovalnem srečanju za pripravo ReNPIO 2021–2030* v organizaciji MIZŠ in ACS ter na virtualnem mednarodnem Andragoškem kolokviju ACS *Doseganje specifičnih ciljnih skupin: orodja, partnerji, financiranje*. Mentorje UTŽO Ljubljana in mreže SUTŽO smo vključili v spletno raziskavo Andragoškega centra Slovenije (dr. Tanja Možina) o ugotavljanju potreb izobraževalcev v neformalnem izobraževanju po novih znanjih in spretnostih. Mentorje UTŽO Ljubljana in mreže SUTŽO smo vključili v raziskavo Andragoškega centra Slovenije in Oddelka za pedagogiko in andragogiko FF v Ljubljani o izkušnjah z izobraževanjem na daljavo v času pandemije.

Z UNICEF-om, Botaničnim vrtom Univerze v Ljubljani, Društvom likovnih umetnikov Ljubljana (DLUL), Tehniškim muzejem Bistra in občasno še z nekaterimi drugimi organizacijami se povezujemo v programih organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah in humanitarnih organizacijah.

S Prirodoslovnim muzejem Slovenije nas povezuje več področij: v okviru muzeja poteka redni izobraževalni program UTŽO *Narava, znana neznanka*, ki ga vodi kustosinja muzeja dr. Staša Tome. Program vsako leto, razen v letu 2020, zaokroži skupinska tematska razstava članov študijske skupine v muzeju. Študenti UTŽO se vključujejo v prostovoljno delo v muzeju (vodijo delavnice za otroke, sodelujejo v programu Dotikanje dovoljeno ipd.).

Programsko sodelovanje imamo že več let razvito s Slovenskim etnografskim muzejem, v okviru katerega študenti programa *Etnologija* pod vodstvom rednega mentorja programa in so-mentorstvom kustosov muzeja spoznavajo različna področja etnologije in etnografske zbirke v muzeju.

Sodelovanje z obema muzejema, Prirodoslovnim in Etnografskim, je bilo v letu 2020 domala v celoti prekinjeno zaradi prepovedi druženja in zaprtja muzejev.

Na *Dnevih evropske kulturne dediščine* (DEKD) in *Tednu kulturne dediščine* (TDK) v organizaciji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije že nekaj let zapored sodeluje študijska skupina *Spoznamo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olgea Paulič, ki predstavlja nasledke svojih raziskovalnih nalog. Tema sodelovanja UTŽO na DEKD 2020 je bila *Kraljevanje: po poti bratov Kralj od Ljubljane do Kostanjevice*. Tematsko pot je zasnovala doc. dr. Rajka Bračun Sova, mentorica za umetnostno zgodovino na UTŽO Ljubljana.

Na povabilo Jazz sekcije Godbe ljubljanskih veteranov so študenti UTŽO septembra 2020 na izobraževalno-glasbenem dogodku (koncertu) v atriju SAZU spoznavali zgodovino jazza: Jazz antologija 20. stoletja. Nadaljnji koncerti so bili odpovedani zaradi razglasitve epidemije.

Z Mestnim kinom Kinodvor nas povezuje filmski abonma za poznejša leta *Filmska srečanja ob kavi*. V letu 2020 smo nadaljevali s filmskim abonmajem v sodelovanju s kinom Komuna *Srečamo se v kinu*. Utečeno partnersko sodelovanje nas povezuje tudi s Slovenskim mladinskim gledališčem (SMG) v gledališkem abonmaju *Gledališče ob petih*. V letu 2020 je večina načrtovanih filmskih in gledaliških predstav zaradi epidemije odpadla.

V sodelovanju z Zvezo potrošnikov Slovenije (ZPS) smo januarja 2020 izvedli izobraževalno srečanje za študente UTŽO, na katerem so spoznavali namen in področja delovanja ZPS.

Dr. Dušana Findeisen se je dejavno vključevala v okrogle mize o staranju in starosti v organizaciji Zavoda za aplikativne študije OPRO v Centru kulture Španski borci.

Z Biotehniško fakultete (BF) Univerze v Ljubljani sta nas v letu 2020 povezala dva projekta: projekt *ZDRAVKO* in *Ustvarjalne delavnice na področju prehrane* v okviru evropskega projekta EIT Food. Namen projekta *ZDRAVKO* – *Vem, kaj jem, in ostajam zdrav v zrelih letih* je bil opolnomočiti študente UTŽO s strokovnimi, preverjenimi in neodvisnimi informacijami s področja zdrave prehrane, varne izbire živil, redne telesne dejavnosti in urbanega vrtnarjenja. V projektu je kot partnerska organizacija sodelovala tudi Zveza potrošnikov Slovenije, ki je na projektne partnerje prenašala svoje izkušnje na področju informiranja, svetovanja in izobraževanja potrošnikov. Projekt je koordinirala doc. dr. Tanja Pajk Žontar z BF. V *ustvarjalnih delavnicah na področju prehrane* so študenti UTŽO prispevali ideje in zamisli za nova živila in nove jedi. Projekt je koordiniral izr. prof. dr. Boris Kuhar z BF.

S ciljem širjenja gibalne kulture je UTŽO v letu 2020 nadalje razvijala sodelovanje s plesno šolo Plesna zvezda, ki je za študente UTŽO razvila plesni program Ples – igra gibanja. V letu 2020 so plesni programi potekali večinoma preko spleta.

UTŽO Ljubljana vsako leto sodeluje z literarnim dogodki ob svetovnem dnevu Noč knjige. V letu 2020 je bil načrtovani literarni dogodek UTŽO zaradi epidemije odpovedan.

UTŽO Ljubljana se povezuje z univerzami za tretje življenjsko obdobje v Zagrebu (Sveučilište za trečo životnu dob) in Frankfurtu (Universität des 3. Lebensalters an der Goethe-Universität Frankfurt am Main). Povezovanje poteka v duhu slogana *Most znanja in sodelovanja*. V letu 2020 ni bilo izvedena nobena povezovalna aktivnost v živo, smo se pa predstavniki UTŽO Zagreb, Frankfurt in Ljubljana (Jasna Čurin, Silivia Dabo-Cruz in Alijana Šantej in drugi) večkrat povezali preko Zoom konferenc in na njih izmenjevali svoje izkušnje, načine delovanja in izvajanje izobraževanj v času epidemije.

Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V letu 2020 smo izdali šest števil *E-novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje*. E-novice pripravlja dr. Dušana Findeisen in so namenjene informiranju študentov, mentorjev in sodelavcev Slovenske univerze za tretje obdobje, novinarjem, andragogom, socialnim, gerontologom, psihologom, geragogom in drugim strokovnjakom s področij, ki se dotikajo starosti, staranja in izobraževanja starejših. V e-novicah odpiramo vprašanja o starejših in izpostavljam pomembna dogajanja v mreži SUTŽO. Zbrane novice tekočega leta izdamo v pisni in elektronski zbirki Teklo je leto 2020.

Domača spletna stran, Facebook stran UTŽO, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.utzo.si in Facebook strani UTŽO seznanjamo študente, mentorje, slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in širšo javnost o dogodkih, novostih in aktivnostih v projektih, ki potekajo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje. S soglasjem naših študentov jih obveščamo tudi z elektronskimi dopisi in

okrožnicami. Animatorje študijskih skupin, ki niso uporabniki elektronske pošte, obveščamo s pisnimi okrožnicami. Obveščamo tudi z objavami na oglasnih deskah, ki so razporejene tematsko: Obvestila in vabila UTŽO, E-novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, Novice iz partnerskih ustanov in Kulturni dogodki.

Objavljanje v drugih elektronskih medijih

Obvestila o aktualnih dogodkih in novostih na UTŽO objavljamo tudi na spletnem portalu *MojaLeta.si*, spletnem portalu *Moja občina*, spletni strani *EPALE*, *Seniorji.info*, v e-novicah ACS in na spletni strani ACS.

Mentor in znanje

V letu 2020 smo izdali dve številki elektronske publikacije Mentor in znanje, ki je namenjena predvsem mentorjem študijskih skupin UTŽO in tudi izobraževalcem starejših iz drugih okolij:

- Mentor in znanje 1: *O metodi sodelovalnega učenja* (junij 2020)
- Mentor in znanje 2: *Pomen digitalne pismenosti starejših* (september 2020).

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

Radio Ognjišče, oddaja Svetovalnica, 18. 2. 2020

Tema: Univerza za tretje življenjsko obdobje

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Tanja Dominko

Povezava: <https://avdio.ognjisce.si/cikel/svetovalnica>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 2. 4. 2020

Tema: Tudi starejši se učijo na daljavo

Sodelovala: Rajka Bračun Sova

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtvsl.si/2020/03/storz-184/>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 4. 6. 2020

Tema: Epidemija je starejšim postavila nova vprašanja, prinesla nova spoznanja

Sodelovala: dr. Dušana Findeisen

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtvsl.si/2020/05/storz-193/>

RTV SLO 1, Tednik, RTV Slovenija, 22. 6. 2020

Tema: Ko leta niso ovira

Sodelovale: prof. dr. Ana Krajnc, Vida Vilhar Pobegajlo, Božena Kavčič, Maruška Soklič

Novinar: Erna Petrač Barborič

Povezava: <https://4d.rtvlo.si/arhiv/tednik/174702116>

RTV SLO 1, Poročila ob petih, 1. 7. 2020

Tema: O sodelovanju v projektu Zdravko

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinar: Nejc Krevs

Povezava: <https://4d.rtvlo.si/arhiv/porocila/174703781>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 17. 9. 2020

Tema: Recite znanju DA!

Sodelovali: dr. Dušana Findeisen, dr. Boštjan Plut, Urška Telban

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtvlo.si/2020/09/storz-200/>

TV Ljubljana, 8. 10. 2020

Tema: Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Sodelovala: Urška Telban

Novinarka: Maša Tiselj

Povezava: <https://www.youtube.com/watch?v=fM81flyBo4Y&feature=youtu.be&t=1730>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 3. 12. 2020

Tema: Izobraževanje na daljavo na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje

Sodelovali: Alijana Šantej, Alenka Gabriela Ščuka, Miloš Klemen Mahorčič, Mirjam Bevc Peressutti

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtvlo.si/2020/11/storz-211/>

Članki in objave v javnih občilih izpod našega peresa

Findeisen, D.: Dva evropska projekta partnerjev in Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje poimenovana primer dobre prakse. E-novičke ACS, Kotiček je vaš. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/dva-evropska-projekta-partnerjev-in-slovenske-univerze-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-poimenovana-primer-dobre-prakse/> (15. 1. 2020).

Findeisen, D.: Vseživljenjsko učenje je enako pomembno kot dihanje. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Vsezivljenjsko-ucenje-je-enako-pomembno-kot-dihanje> (14. 2. 2020).

Findeisen, D.: Star je, pa računa! Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Star-je-pa-racuna> (21. 2. 2020).

Krajnc, A.: Pogled na disleksijo se spreminja. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Pogled-na-disleksijo-se-spreminja> (28. 2. 2020).

Findeisen, D.: *Povem vam, moja upokojitev bo moj novi izziv*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO).

Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Povem-vam-moja-upokojitev-bo-moj-novi-izziv> (6. 3. 2020).

Findeisen, D.: *Nepričakovani oklepaj*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Nepricakovani-oklepaj> (3. 4. 2020).

Findeisen, D.: *Pogled v preteklost*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Pogled-v-preteklost> (10. 4. 2020).

Findeisen, D.: *Učenje starejših v času korone*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Ucenje-starejsih-v-casu-korone> (24. 4. 2020).

Findeisen, D.: *Pismo sami sebi*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Pismo-sami-sebi> (15. 5. 2020).

Findeisen, D.: *V Sloveniji se ne učimo dovolj, kako biti drug z drugim*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Dr-Dusana-Findeisen-V-Sloveniji-se-ne-ucimo-dovolj-kako-biti-drug-z-drugim>, (5. 6. 2020).

Findeisen, D.: *Vsi Zoomi tega sveta ne zaležejo toliko kot en sam pogovor iz oči v oči*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Vsi-Zoomi-tega-sveta-ne-zalezejo-toliko-kot-en-sam-pogovor-iz-oci-v-oci> (19. 6. 2020).

Findeisen, D.: *Distance digital deucation in later life – a medication against social pain?* EPALE. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/dva-evropska-projekta-partnerjev-in-slovenske-univerze-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-poimenovana-primer-dobre-prakse/> (3. 7. 2020).

Bališ, P.: *Danes je človek odvisen od svoje razvitosti*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Danes-je-clovek-odvisen-od-svoje-razvitosti> (31. 7. 2020).

Findeisen, D.: *Tudi projekt Brezčasno (angl. Timeless) se seli na splet*. Dostopno na: <https://epale.ec.europa.eu/si/blog/tudi-projekt-brezcasno-angl-timeless-se-seli-na-splet-zadnje-srecanje-partnerjev-je-bilo-po> (19. 8. 2020).

Findeisen, D.: *Česa in kako se učijo starejši študenti*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Cesa-in-kako-se-ucijo-starejsi-studenti> (29. 9. 2020).

Findeisen, D.: *Osebni in družbeni vidik digitalizacije*. E-novičke ACS, Kotiček je vaš. Dostopno na: <https://enovicke.acs.si/osebni-in-druzbeni-vidiki-digitalizacije/> (2. 10. 2020).

Spletna univerza: Cikel predavanj na UTŽO Ljubljana. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/SPLETNA-UNIVERZA-Cikel-predavanj-na-UTZO-Ljubljana> (20. 10. 2020).

U3ŽO vabi: Jezikovna spletna univerza. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/U3ZO-vabi-Jezikovna-spletna-univerza> (16. 11. 2020).

Zakaj dizajnerji popustijo, ko gre za starejše. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Zakaj-dizajnerji-popustijo-ko-gre-za-starejse> (4. 12. 2020).

Findeisen, D.: *Digitalizacija izobraževanja – pogoj za družbeno vključenost*. E-informativno glasilo Andragoškega društva Slovenije. Dostopno na: https://www.acs.si/wp-content/uploads/2020/12/ADEES-december_2020.pdf (18. 12. 2020)

Članki in objave drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Žmahar, A.: *Prepletanje nitk in življenjskih zgodb*. Vzajemnost, januar 2020, str. 40.

UNICEF Slovenija in prostovoljka Metka Janc. FB stran UNICEF Slovenija, 3. 2. 2020.

Premk, D. in Đorđević, N.: *Pedagoško-andragoški dnevi 2020*. E-novičke ACS, 14. 2. 2020.

Šprohar, N.: »Že čez pet let bomo morali vedeti nekaj, kar danes sploh še ne obstaja«. Revija EKODEŽELA, februar 2020.

Kontler Salamon, J.: *Ko se pojavi problem, si reče: Kura gleda, gremo naprej!*. Delo, Generacija+, 10. 3. 2020, str. 10.

Žmahar, A.: *Virtualno učenje v času virusa*. Delo, Generacija+, 8. 4. 2020

Rant, M.: *Učenje ruščine v času epidemije korona virusa*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/KOLUMNA-U3ZO-Ucenje-ruscine-v-casu-epidemije-korona-virusa> (24. 4. 2020).

Bračun Sova, R.: *Oblikovanje povijesno-umjetničkog obrazovnog programa na Slovenskom sveučilištu za treću životnu dob*. Andragoški glasnik; Glasilo Hrvatskog andragoškog društva, Vol. 23 No. 38 (1-2), 2019, str. 6-15.

Rančič, A.: *Univerza za tretje življenjsko obdobje mi je odprla nov svet*. Portal Mojaleta.si (Kolumna U3ŽO). Dostopno na: <https://mojaleta.si/Clanek/Anamarija-Rancic-Univerza-za-tretje-zivljenjsko-obdobje-mi-je-odprla-nov-svet> (10. 7. 2020).

Žibret Ifko, A.: *Želja po znanju in rasti ne usahne*. Delo, Generacija+. Dostopno na: <https://www.delo.si/novice/slovenija/zelja-po-znanju-in-rasti-ne-usahne-344152.html> (2. 9. 2020).

Železnik, N.: *Najbolj priljubljena je umetnostna zgodovina*. Naša žena, 9. 9. 2020, str. 9-11.

Vrbnjak, T.: *Kaj korona pomeni za izobraževanje starejših*. Večer. Zlata Jesen, 16. 9. 2020, str. 6.

Čeh, S.: *Človek je rojen za učenje*. DELO, 28. 10. 2020, str. 12.

Ceglar, M: *Priložnost za osebnostno rast in dejavno vključenost v družbo*. Življenje 55+, aktivno v zrela leta. November 2020

Bertoncelj, M.: *Disleksija je lahko tudi prednost*. Sotočje, glasilo Občine Medvode, december 2020, str. 16.

Objave novinarskega študijskega krožka

Članice in člani novinarskega študijskega krožka pod mentorstvom Nevenke Železnik objavljajo svoje prispevke v reviji Vzajemnost in drugih časopisih ter revijah (Zarja, Ženska, Nedeljski ipd.).

Člani krožka so v letu 2020 za mednarodni obdonavski projekt CODANEC (Kulturni zakladi) napisali in objavili sedem prispevkov, mag. Pavla Rapoša Tajnšek in Karolina Jarc sta za svoja članka prejeli obdonavski nagradi. Več: http://codanec.eu/cultural_treasure

- ◆ Rapoša Tajnšek, Pavla: *The dual, the cultural heritage of Slovenian language/Dvojina, kulturna dediščina slovenskega jezika*
- ◆ Babič Košir, Ljuba: *Bees are our greatest treasure/Čebele, naše največje bogastvo*
- ◆ Jarc, Karolina: *Popular and ethnic songs singer Bogdana Herman/Pevka ljudskih in narodnih pesmi Bogdana Herman*
- ◆ Adanja, Marija: *The Drežnica Carnival/Pustovanje v Drežnici*
- ◆ Ferengja, Zdenka: *Appreciating popular Traditions/Ljubezen do ljudskega izročila*
- ◆ Glavina, Bojana: *Wooden ware – cultural heritage of Ribnica/Suhorobarstvo – kulturna dediščina Ribnice*
- ◆ Findeisen, Dušana: *My primary family and their passive resistance to social and political changes/Moja primarna družina, njen pasivni odpor do družbenih in političnih sprememb*

Zgibanke, plakati in drugo promocijsko gradivo

Findeisen, D., Majaron, U.: »Recite znanju DA ... zdaj je čas za vpis«, 2020 (plakat)

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2020

PRIHODKI	EUR
Članarine	374.424
Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	43.065
Dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov	29.770
Dotacije drugih pravnih in fizičnih oseb	443
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	3.978
Ostali prihodki od dejavnosti	39.245
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	382
PRIHODKI SKUPAJ	491.307

ODHODKI	EUR
Stroški porabljenega materiala	16.381
Stroški storitev	284.677
Stroški dela	193.570
Odpisi vrednosti (amortizacija)	3.744
Drugi poslovni odhodki	1.274
ODHODKI SKUPAJ	499.646

Presežek odhodkov nad prihodki v letu 2020 = 8.339 EUR

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2019 = 3.699 EUR

PRILOGE

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2018/2019, 2019/2020 in 2020/2021

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2018/2019	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021
Angleški jezik	55	57	22
Antropologija	/	1	/
Arheologija	1	1	/
Astronomija	1	1	/
Človek in njegove pisave (kaligrafija)	2	2	/
Človek in okolje	1	1	1
Čudoviti svet križank in ugank	1	1	/
Etnologija	1	1	1
Francoski jezik	11	12	8
Geografija (Slovenije, Evrope, sveta)	11	12	6
Igra – predstava	1	1	/
Italijanski jezik	26	28	18
Keramika	5	5	/
Kitajska nekoč in danes	1	1	/
Kitajski jezik	2	1	/
Književnost	1	1	1
Latinski jezik in kultura	1	1	1
Ljubljana, naše mesto in svet okoli nas	1	1	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	7	6	1
Misleče telo	2	2	/

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2018/2019	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021
Moji starši so stari – kritična geragogika	1	1	/
Narava – znana neznanka	1	1	/
Naravno vrtnarjenje	3	3	2
Nemški jezik	14	15	8
Notranja oprema in kultura bivanja	1	1	1
Novinarstvo	1	1	1
Od branja do pisanja	2	2	2
Portugalski jezik	1	2	1
Računalništvo in nove tehnologije	22	23	22
Rad(-a) imam gledališče	1	1	/
Rastlinstvo Slovenije	1	1	/
Razvijamo kognitivne spretnosti	1	1	/
Restavratorstvo predmetov	1	1	/
Ruski jezik	3	4	3
Slikarstvo	7	8	1
Slovenska in svetovna stavbna dediščina	1	1	/
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1	1	1
Spoznavanje glasbene umetnosti	3	2	1
Svetovne religije in verstva	1	2	2
Španski jezik	11	10	7
Tradicionalna ljudstva sveta	1	1	/
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	4	3	2
Umetniška fotografija	1	1	/
Umetnostna zgodovina	36	36	15
Ustvarjalno pisanje	3	3	2

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2018/2019	Število študijskih skupin 2019/2020	Število študijskih skupin 2020/2021
Ustvarjamo vrtove	3	3	/
Zgodovina (slovenska, evropska)	15	16	11
Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda	1	1	1
Z znanjem do dejavnega državljanstva	1	1	/
Število študijskih skupin	274	280	143*
Število študentov	3.199	3.186	1.194
Udeležba študenti	4.608	4.667	1.819

*Za študijsko leto 2020/2021 smo navedli samo spletne študijske skupine. V predavalnicah so potekala izobraževalna srečanja zgolj prvi in delno še drugi teden oktobra 2020.

Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2020/2021

V prvem tednu študijskega leta 2020/2021 je z UTŽO sodelovalo 88 mentorjev. S prehodom na spletno izobraževanje sredi oktobra se je število mentorjev zmanjšalo na 50. V preglednici navajamo vse mentorje, ki so delovali na UTŽO Ljubljana v začetku meseca oktobra.

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
1.	Ema Andoljšek	Nemški jezik
2.	Todorče Atanasov	Slikarstvo
3.	Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
4.	Lidija Bavec	Španski jezik
5.	Kristina Bertok	Italijanski jezik
6.	Lidija Bertoncelj	Angleški jezik; Francoski jezik
7.	Matej Bizovičar	Risanje in slikanje; Slikarstvo
8.	Rajka Bračun Sova	Evropska moderna umetnost in slovenski umetniki; Likovna umetnost v nekdanji Jugoslaviji; Vrhunci slovenske likovne umetnosti
9.	Suzana Brecelj	Italijanski jezik
10.	Veronika Brvar	Spoznavanje glasbene umetnosti; Glasbeno popotovanje z Debussyjem, Beethovnom, Tartinijem in Mendelssohnom
11.	Saša Chen	Kitajska nekoč in danes
12.	Marija Cizelj	Francoski jezik; Španski jezik
13.	Urška Drobnič	Angleški jezik
14.	Tomaž Faganel	Spoznavanje glasbene umetnosti
15.	Soča Fidler	Angleški jezik
16.	Neli Filipič	Ustvarjalno pisanje
17.	Dušana Findeisen	Moji starši so stari; Angleški jezik; Medsebojni odnosi in sporazumevanje
18.	Uršula Fujs	Književnost

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
19.	Vitoslava Gaćeša	Nemški jezik
20.	Alla Gorše	Ruski jezik
21.	Veronika Gračner	Angleški jezik
22.	Peter Grum	Spoznavanje glasbene umetnosti
23.	Andrej Hren	Rastlinstvo Slovenije
24.	Adica Jamnišek	Geografija
25.	Stanislava Jelenc	Angleški jezik
26.	Duša Jesih	Slikarstvo; Risanje in slikanje
27.	Ana Jevševar	Zgodovina Slovencev v evropski zgodovini
28.	Damir Josipović	Ljubljana - moje mesto in svet okoli nas
29.	Maja Kavčič	Nemški jezik
30.	Boštjan Kerbler	Geografija Slovenije in sveta
31.	Drago Kladnik	Geografija
32.	Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina
33.	Alenka Kolman Kavčič	Francoski jezik; Angleški jezik
34.	Katarina Koren	Italijanski jezik
35.	Vedrana Kosec	Razvijamo kognitivne spretnosti
36.	Nina Košir	Angleški jezik
37.	Adriana Kozamernik Jukić	Nemški jezik; Kitajski jezik
38.	Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
39.	Alja Krašovec	Portugalski jezik
40.	Miha Kržič	Računalniško usposabljanje in spoznavanje novih tehnologij; Fotografija in računalnik
41.	Robert Kukovec	Angleški jezik
42.	Jurij Kunaver	Geografija Slovenije
43.	Meta Kutin	Trgi, ulice in stavbe okoli nas; Trgi, ulice in mostovi okoli nas
44.	Gašper Kvartič	Latinski jezik in kultura

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
45.	Erik Logar	Geografija
46.	Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
47.	Miloš Klemen Mahorčič	Italijansko renesančno slikarstvo; Bourboni; Rim 1592–1669: zibelka baroka; Antična mitologija
48.	Urška Majaron	Računalniško usposabljanje
49.	Štefan Markovič	Čudoviti svet križank in ugank
50.	Denija Marmilič Peršič	Španski jezik; Italijanski jezik
51.	Marija Močnik	Človek in njegove pisave
52.	Nives Palmić	Risanje in slikanje
53.	Olga Paulič	Spoznajmo svoje mesto in domovino
54.	Donovan Pavlinec	Izbrana poglavja iz umetnostne zgodovine; Velike mojstrovine v likovni umetnosti
55.	Zdenka Peloz	Psihologija medsebojnih odnosov
56.	Boštjan Plut	Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda; Svetovne religije in verstva; Svetovna zgodovina; Zgodovina Evrope; Ljubljana in Ljubljančani; Kako so živeli nekoč; Življenja pomembnih in zanimivih zgodovinskih osebnosti
57.	Barbara Podlogar	Naravno vrtnarjenje; Zelenjavni vrt
58.	Sabina Potočki	Misleče telo
59.	Anny Elizabeth Prada Stopar	Španski jezik
60.	Jaka Racman	Umetnostna zgodovina
61.	Majda Rakočević	Angleški jezik
62.	Slavica Ravnik	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
63.	Martin Razpotnik	Računalniško usposabljanje; Fotografija in računalnik
64.	Lea Rigler	Umetnostna zgodovina
65.	Tomaž Rijavec	Človek in okolje
66.	Kaja Rožman	Slovenske umetnice

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
67.	Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik; Angleški jezik
68.	Mateja Seliškar Kenda	Od branja do pisanja
69.	Nevenka Seliškar	Angleški jezik
70.	Neva Sosič	Angleški jezik
71.	Matic Šavli	Umetnostna zgodovina
72.	Lučka Šičarov	Keramika
73.	Mitja Škrjanec	Ustvarjamo vrtove
74.	Henrika Škrlj	Angleški jezik
75.	Irena Šterman	Umetnostna zgodovina
76.	Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
77.	Nataša Helena Tomac	Italijanski jezik; Francoski jezik
78.	Nataša Tomaževič	Angleški jezik
79.	Staša Tome	Narava – znana neznanka
80.	Catherine Rose Turk	Angleški jezik
81.	Tamara Turnšek	Umetniška fotografija
82.	Ana Urbančič	Portreti skozi zgodovino umetnosti
83.	Urša Valič	Kulturna in socialna antropologija; Etnologija - prazniki, šege in navade, verovanja
84.	Kristina Velkaverh	Nemški jezik
85.	Janez Zalaznik	Slikarstvo
86.	Ljubomir Zidar	Restavratorstvo predmetov
87.	Barbara Železnik Bizjak	Notranja oprema in kultura bivanja
88.	Nevenka Železnik	Novinarstvo

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2020

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1.	AJDOVŠČINA	Društvo MOST – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdoščina Gregorčičeva 21, 5270 Ajdovščina
2.	BISTRICA OB SOTLI	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Bistrica ob Sotli Bistrica ob Sotli 9, 3256 Bistrica ob Sotli
3.	BRDA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Brda - Unitri Brda Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
4.	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
5.	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
6.	DOMŽALE	Društvo Lipa Domžale Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
7.	GROSUPLJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Grosuplje Adamičeva cesta 16, 1290 Grosuplje
8.	HOČE-SLIVNICA	Univerza za tretje življenjsko obdobje Hoče-Slivnica Rogoška cesta 60, 2204 Rogoza
9.	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Rožna ulica 2, 5280 Idrija
10.	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica Kidričeva ulica 15, 6250 Ilirska Bistrica
11.	IVANČNA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
12.	IZOLA	Andragoško društvo Morje - Univerza za tretje življenjsko obdobje Izola Ulica Giordana Bruna 6, 6310 Izola

13.	KOČEVJE	Podjetniški inkubator Kočevje OE Ljudska univerza – UTŽO Kočevje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14.	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Pri vodnjaku 2, 6000 Koper
15.	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah – enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje 150, 3260 Kozje
16.	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Tomšičeva 4, 4000 Kranj
17.	KRAS	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84, 6223 Komen
18.	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Dalmatinova ulica 6, 8270 Krško
19.	LAŠKO	Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško Aškerčev trg 4, 3270 Laško
20.	LENART V SLOVENSKIH GORICAH	RASG, Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
21.	LITIJA–ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno Parmova ulica 9, 1270 Litija
22.	LJUBLJANA	Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
23.	LOG–DRAGOMER	Društvo DVIG - Univerza za tretje življenjsko obdobje Dolina 21, Lukovica pri Brezovici, 1351 Brezovica pri Ljubljani
24.	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Notranjska 14, 1370 Logatec
25.	MARIBOR	Mariborska knjižnica Univerza za tretje življenjsko obdobje Rotovski trg 2, 2000 Maribor

26.	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Univerza za tretje življenjsko obdobje Maistrova ulica 5, 2000 Maribor
27.	MARIBOR	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Maribor Prešernova ulica 1, 2000 Maribor
28.	MURSKA SOBOTA	Društvo – Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota
29.	NAZARJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Zgornje Savinjske doline Center za samostojno učenje Nazarje pri Andragoškem zavodu LU Velenje Zadrečka cesta 35, 3331 Nazarje
30.	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica Erjavčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica
31.	NOVO MESTO	Društvo upokojencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
32.	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
33.	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož
34.	PIVKA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Pivka Kolodvorska cesta 4, 6257 Pivka
35.	POSTOJNA	Zavod Znanje Postojna – OE Ljudska univerza Postojna, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
36.	PTUJ	Ljudska univerza Ptuj Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 2, 2250 Ptuj
37.	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica
38.	RAKIČAN	Raziskovalno izobraževalno središče – RIS Rakičan Univerza za tretje življenjsko obdobje Lendavska ulica 28, Rakičan, 9000 Murska Sobota

39.	RAVNE NA KOROŠKEM	Andragoško društvo Koroške – UTŽO Ravne na Koroškem Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem
40.	RIBNICA	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje, Univerza za tretje življenjsko obdobje Ribnica, Sodražica, Loški potok Knafljev trg 2, 1310 Ribnica
41.	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Celjska cesta 3a, 3250 Rogaška Slatina
42.	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica Savska 2, 8290 Sevnica
43.	SLOVENJ GRADEC	U3ŽO - Univerza za tretje življenjsko obdobje MOCIS Slovenj Gradec Meškova ulica 21, 2380 Slovenj Gradec
44.	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
45.	ŠENTJUR	Razvojna agencija Kozjansko OE Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 5, 3230 Šentjur
46.	ŠKOFJA LOKA	Društvo U3 Škofja Loka Univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
47.	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
48.	TRBOVLJE	Društvo U3 Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje
49.	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
50.	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič Univerza za tretje življenjsko obdobje Šolska ulica 2, 4290 Tržič
51.	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje

52.	VELIKE LAŠČE	KUD Primož Trubar Velike Lašče Univerza za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče
53.	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143a, 3305 Vransko
54.	VRHNIKA	Cankarjeva knjižnica Vrhnika Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrhnika Tržaška cesta 32 1360 Vrhnika
55.	ŽALEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4 3310 Žalec

Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO

Organi združenja so:

- Zbor članov združenja
- Upravni odbor
- Predsednik/-ca
- Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani združenja.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ združenja.

Vodi ga **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica združenja.

Upravni odbor ima osem članov:

prof. dr. Ana Krajnc, predsednica

dr. Dušana Findeisen, članica

izr. prof. dr. Nives Ličen, članica

Tanja Šulak, članica

Alijana Šantej, članica

Petra Bališ, članica

Nevenka Železnik, članica

Boža Bolčina, članica

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem združenja ter nad finančnim in materialnim poslovanjem združenja.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik

Majda Ažman Bizovičar, članica

Marija Močnik, članica

Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2020

Zaposleni

Dr. Dušana Findeisen

Predstojnica Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Alijana Šantej, prof. ped.

Predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, izvršni vodja združenja

Alenka Gabriela Ščuka, univ. dipl. ped. in andr.

Koordinacija jezikovnih izobraževalnih programov

Petra Bališ, univ. dipl. ped. in andr.

Vodja projektov

Urška Majaron, inž. med. prod.

Projektna sodelavka

Urška Telban, prof. slov. in org. soc. mreže

Koordinacija izobraževalnih programov

Urša Kramberger, univ. dipl. ped. in andr.

Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Pogodbeni strokovni sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc

Predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost

Predsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Miha Kržič

Vodja programov za računalniško izobraževanje in nove tehnologije

Dr. Vesna Radonjić Miholič, univ. dipl. psih.

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo

Mag. Marija Velikonja

Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo